

11/2009

Ročník XIX

listopad 2009

Cena 20 Kč

IKD

Informace královéhradecké diecéze

Etika u sv. Pavla

Papež Benedikt XVI. v naší zemi
Vladimír Hrubý
Liturgický oděv v proměnách staletí

Charita v obci
Zeptali jsme se...
Výprava do Indie 2009

Papež Benedikt XVI. v naší zemi

Dlouho očekávaná návštěva papeže Benedikta XVI. v České republice se ve dnech 26. - 28. září 2009 stala skutečností. Cesta do České republiky byla 13. zahraniční cestou papeže Benedikta XVI. Návštěva se počítala k těm kratším, ale o to intenzivnější měla program. V následujících řádcích se za ní alespoň zběžně ohlédneme.

První den

Letadlo společnosti Alitalia s papežem na palubě přistálo v sobotu 26. září v 11.20 na pražském letišti Stará Ruzyně. Svatého otce po jeho přistání přivítal prezident republiky Václav Klaus s manželkou, kardinál Miloslav Vlk, apoštolský nuncius Diego Causero, arcibiskup Jan Graubner a rodiny s dětmi. Následoval slavnostní uvítací ceremoniál s vojenskými poctami. Benedikt XVI. poté ve svém prvním projevu v anglickém jazyce mj. řekl: „Celá evropská kultura byla hluboce formována křesťanským dědictvím, platí to obzvláště pro české země, neboť díky misijnímu působení svatých Cyrila a Metoděje v 9. století získal staroslověnský jazyk poprvé psanou podobu. Tito apoštolové slovanských národů a zakladatelé jejich kultury jsou po právu uctíváni jako patroni Evropy.“ České země byly podle papeže vždy historicky a územně místem setkávání různých národů, tradic a kultur. Dobu nedávného čtyřicetiletého politického útlaku a pokusu umlčet církev nazval „mimořádně těžkým obdobím této země“. Zvlášť vřele vyzdvihl osoby kardinálů Josefa Berana a Františka Tomáška jako „statečné svědky víry tváří v tvář pronásledování“. Vyzval všechny obyvatele ke znovuobjevení křesťanských tradic, které formovaly českou kulturu.

Papež žehná poutníkům na letišti v Brně - Tuřanech; foto: Antonín Forbelský

Po skončení uvítacího ceremoniálu směřoval Benedikt XVI. do kostela Panny Marie Vítězné na Malé Straně, aby daroval světoznámému Pražskému Jezulátku zlatou korunu a setkal se zde s rodinami.

V 16.25 přijel Svatý otec za zvuku fanfár na Pražský hrad. V Trůnním sále ho očekával prezident Václav Klaus s chotí. Kolem 17. hodiny bylo soukromé setkání prezidenta a Svatého otce zakončeno předáním daru. Následovalo setkání se zástupci politického a společenského života. Svatý otec ve svém proslovu připomněl dvacáté výročí pádu totality, při kterém si zvláště mladí lidé znovu kladou otázku po povaze získané svobody.

Jako největší službu na cestě pokroku označil odvahu jasně vyřknout pravdu. Povolání Evropy vidí v prosazování dobra, pravdy a krásy ve prospěch jednotlivců i národů. Zdůraznil úkol pomáhat mladým lidem v úsilí o morální ctnosti a život v lásce a dobrou tím, že před ně postaví velké ideály.

Poté se Benedikt XVI. s českými, moravskými a zahraničními biskupy zúčastnil modlitby nešpor v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha. Kromě mnoha kněží, řeholníků, bohoslovců a zástupců církevních hnutí byli také přítomni kardinál Tomáš Špidlík, státní sekretář Vatikánu Tarcisio

Nešpory v pražské katedrále; foto: Antonín Forbelský

Předávání daru na mši svaté v Brně - Tuřanech; foto: Antonín Forbelský
pokračování na straně 17

Obsah

TÉMA: Svatý Pavel - apoštol národů: Etika; víra, láska a naděje

Reportáž	2
Papež Benedikt XVI. v naší zemi	
Rozhovor	4
Vladimír Hrubý	
Stalo se	5
Z diecéze	
Téma	6
Svatý Pavel - apoštol národů: Etika; víra, láska a naděje	
Duchovní život	8
První list svaté Kláry svaté Anežky České	
Úmysly apoštolátu modlitby	
Seniorům	9
Představujeme farní seniorské společenství královéhradecké diecéze	
Farní společenství seniorů v Poličce	
Školství	10
Ani největší přepych nepohládí strádající duši	
To máme mládež	11
Dá se zážitek popsat slovy?	
Papežská misijní díla	12
Vzácná návštěva z Bangladéše	
Charitní listy	13
Ze života	17
Papež Benedikt XVI. v naší zemi	
Dary pro Svatého otce	
Slavnost na Gothardu	
Pro volné chvíle	19
Křížovka	
Poutní místa v Královéhradecké diecézi	
Z biskupství	20
Diář biskupů	
Krátké zprávy	
Nabídky a oznámení	22
Duchovní, kulturní, vzdělávací a jiné programy	
Literatura a média	24
Proglas	
Karmelitánské nakladatelství, Paulínky	
Kultura	25
Katedrála v Chartres	
Liturgický kalendář	
„Děkujeme, pane profesore!“	
Kultura a historie	26
Liturgický oděv v proměnách staletí: 10. Druhý vatikánský koncil a reforma liturgie	

Vydává: Biskupství královéhradecké, Velké náměstí 35, 500 01 Hradec Králové. **Redakce:** IKD, Velké náměstí 35, 500 03 Hradec Králové, telefon: 495 063 422, e-mail: ikd@diecezechk.cz, www.diecezechk.cz/ikd. **Šéfredaktor:** Mgr. Luděk Bárta, tel.: 737 215 332; **redakční rada:** P. ICLic. Karel Moravec, P. Mgr. Zdeněk Skalický, Ing. Mgr. Marie Zimmermannová, Ing. Hana Demlová, Mgr. Jaroslava Kopecká, Mgr. Bronislava Halbrštátová, Mgr. Petr Polehla, Mgr. Ludmila Horáčková, Jana Karasová. **Sazba a tisk:** JIPRINT Jihlava, tel. 567 304 720. **Evidenční číslo:** MK ČR E 10261. **Měsíčník. Cena:** 20 Kč. **Roční předplatné:** 220 Kč. **Bankovní spojení:** Raiffeisenbank, a. s., Hradec Králové, č. ú. 1016004393/5500, var. symbol 551, specifickým symbolem je evidenční číslo čtenáře (viz adresní štítek). **Sazba** freeware písmem Lido Střešovické písmolijny. **Uzávěrka příštího čísla:** 6. 11. 2009 Vychází s církevním schválením. Redakce si vyhrazuje právo na krácení dodaných textů.

Vážení čtenáři, podzim letošního roku s sebou přinesl zásadní událost - návštěvu papeže Benedikta XVI. v České republice. O jejím průběhu pojednává reportáž na stranách 2 a 17. V hlavním článku čísla se budete moci seznámit s některými etickými otázkami v díle svatého apoštola Pavla. Listopadový svátek svaté Anežky České je dobrou příležitostí zamyslet se nad uplynulými dvaceti roky prožitými, jak se bohužel zdá, ve stále nedoceňované svobodě. Rozhovor s historikem umění Vladimírem Hrubým se týká výročí dokončení jedné etapy výstavby dominanty královéhradeckého náměstí - biskupské rezidence. V seriálu o dějinách liturgického odívání jsme dospěli téměř do současnosti, nad důsledky druhého vatikánského koncilu v proměně liturgických zvyklostí se zamýšlí jeho autor na posledních dvou stranách.

V tomto čísle IKD také naleznete složenku k uhrazení předplatného na rok 2010 - viz informační rámeček pod tímto sloupkem.

Za redakci přeji vše dobré

Luděk Bárta

Foto na titulní straně:

Jiří Knopf

Předplatné časopisu IKD na rok 2010

V tomto čísle IKD je vložena složenka určená k uhrazení předplatného na rok 2010. Cena ročního předplatného časopisu zůstává **stejná** jako v letošním roce, tj. **220 Kč**. Upozorňujeme na **nutnost uhradit předplatné do konce prosince 2009**. Pokud tak neučiníte, budete vyřazeni z databáze předplatitelů a časopis Vám již nebude zasílán. Žádosti o vystavení faktury přijímáme na ikd@diecezechk.cz.

Vladimír Hrubý

V roce 1709 byla v objektu biskupské rezidence v Hradci Králové dokončena kaple sv. Karla Boromejského. Můžeme to považovat za symbolické završení nejdůležitější etapy výstavby biskupského sídla v Hradci Králové. Od té doby uplynulo již 300 let. Skýtá se tak příležitost ohlédnout se za historií a významem této budovy. Na otázky ochotně odpovídá vedoucí Katedry výtvarné kultury Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové, doc. PhDr. Vladimír Hrubý.

Královéhradecké biskupství bylo založeno roku 1664. Samotná stavba budovy biskupské rezidence byla zahájena zhruba o 40 let později. Co bylo důvodem této prodlevy a kde mezitím sídlili hradečtí biskupové?

Od založení biskupství až do počátku 18. století sídlili biskupové převážně v Chrasti a v Hradci Králové využívali zázemí tří měšťanských de facto provizorně upravených domů, které získal v roce 1662 Matouš Sobek. Biskupové pobývali v sídelním městě příležitostně a vhodnější podmínky jim nabízela budova děkanství. Město Hradec Králové kladlo prudký a dlouhý odpor vůči představě měšťanských domů na biskupský palác. S vlastnictvím měšťanského domu byly spojeny platby, finanční dávky, které plynuly do městského rozpočtu, a změnou vlastnictví by se tento příjem snížil. Teprve biskup Tobiáš Jan Becker učinil důležitý krok k výstavbě rezidence, když se mu podařilo uzavřít dohodu s městem a v roce 1707 se mohlo začít se stavbou. Podobný problém se týkal v minulosti výstavby jezuitské koleje a kostela Nanebevzetí Panny Marie, i když tam resistance měšťanů nebyla tak silná. Jednání mezi městem a biskupstvím zatěžoval také spor o katedrálu, který probíhal po celou druhou polovinu 17. století a musel být urovnáván až císařem Leopoldem I.

Rezidence dominuje celému náměstí a výrazně ovlivnila podobu města. Kdo vypracoval její architektonický návrh?

Je to typ palácové architektury, která se stala velice výrazným prvkem v tomto prostoru a jednoznačně pohledově ovládá jižní stranu náměstí. V době po dostavbě měla velmi výraznou střechu v podobě jakéhosi altánu, snad po vzoru arcibiskupského paláce v Praze, který navrhl G. B. Mathey. Kompozice průčelí dala biskupskému paláci monumentální rozměr. Biskupskému sídlu nemohla konkurovat žádná stavba v Hradci Králové, jezuitská kolej byla relativně prostá a také měš-

ťanské domy se velikostí ani výzdobou nemohly této architektuře vyrovnat, snad jediné radnice byla jistou hmotovou protíváhou v prostoru náměstí, ale i její podoba se v průběhu času měnila. Město nebylo zase tak bohaté, aby zde mohly vzniknout velké měšťanské paláce, případně se zde nesetkáme ani se sídly aristokracie jako v Praze, neboť Hradec Králové neměl tak významné postavení jako hlavní město království. Rezidence vysoce převyšovalo běžnou profánní architekturu, a svojí noblesností přispěla výrazně k rozvoji interiéru města. Dnes to možná tak necítíme, jednak po požáru budovy biskupství v druhé polovině 18. století došlo k nahrazení původní střechy, tou dnešní mansardovou, a v průběhu 19. a na počátku 20. století došlo ke zvýšení nové domovní zástavby na severní straně náměstí a v prostoru mezi Velkým a Malým náměstím. Otázka autorství biskupské rezidence je stále otevřená. Dílo se připisuje architektu Marcantoniovi Canevalemu nebo jeho současníkovi Giovanni Battistu Alliprandimu, kterého třeba známe z působení na Kuksu či v Litomyšli. V druhé etapě výstavby se objevuje jméno známého architekta Jana Blažeje Santiniho. Jemu se dnes již bez jakýchkoliv pochybností přisuzuje jižní křídlo rezidence

stavené za biskupa Jana Adama Vratislava z Mitrovic v letech 1715 - 1718. Za Tobiáše Jana Beckera se totiž formovala ta strana do náměstí a do ulice, tedy dnešního Bona Publica. Poté následovala po pětileté přestávce výstavba jižního křídla a dokončení areálu.

Jak se nesporně velká investice projevila na chodu diecéze? Z jakých zdrojů pocházely finance potřebné k stavbě?

Biskupové měli příjem ze svých panství na Chrastce, ale hlavním zdrojem finančních prostředků pro výstavbu se staly příspěvky ze solní pokladny (casa salis). Ta v pobělohorských Čechách představovala velmi důležitý zdroj financí pro stavbu kostelů, ale i jiných církevních objektů. Umožnila obnovit církevní strukturu, včetně farností, biskupství a podpořila výstavbu jednotlivých objektů v daných místech. Restituce církevního majetku narážely na odpor a nebylo možné restituovat církevní pozemkový majetek ztracený za husitských válek a v pohusitském období. Solní pokladna tyto problémy vcelku spolehlivě vyřešila. Finanční prostředky se získávaly z daně ze solí do země dovezené nebo zde vytěžené. Solní pokladna se nacházela v arcibiskupském paláci v Praze.

Vyzdvihneme nějakou pozoruhodnost ve výzdobě interiéru, ať z hlediska ikonografie či kvality uměleckého zpracování?

Nejlépe dochovanou částí rezidence je bezesporu kaple sv. Karla Boromejského, jejíž výzdoba pochází z dvacátých a třicátých let 18. století. Má bohatou sochařskou, malířskou a štukovou výzdobou. V ostatních partiích již není architektura interiéru tak výrazná. Reprezentativní dojem ale naopak umocňuje velké množství obrazů a dalších uměleckých děl, která se zde v průběhu doby nashromáždila a byla postupně v průběhu posledních dvou desetiletí znovu instalována. Připomeňme biskupskou galerii se souborem biskupských podobizen, jehož jádro se zformovalo v druhé polovině 18. století. Reprezentuje pozoruhodnou kolekci, kde nalezneme díla významných malířů. Uzavírá ji podobizna biskupa resp. arcibiskupa Karla Otčenáška. Další specifickou částí je biskupská neboli také Trautmannsdorfská knihovna. Základ tvoří knihy z majetku biskupa Maria Tadeáše hraběte z Trautmannsdorfu, doplněné dalšími tisky, které se do fondu dostaly v průběhu dalších desetiletí, poslední přírůstky pocházejí ze současné doby. Do prvního patra rezidence se dostala v roce 1881. Regály, v nichž jsou knihy umístěny, mají svůj původ v hradecké jezuitské koleji a spolu s dalšími doplňky vytvářejí dnes svěbytný soubor významné kulturně historické hodnoty. V průběhu staletí se interiér rezidence samozřejmě nejen doplňoval, ale ochudily ho četné ztráty. V prvé řadě četné požáry v uplynulých staletích sehrály svoji roli. Nelze nepřipomenout nepříznivé podmínky v předlistopadovém období.

Zmíníte další významné události v historii budovy?

Rezidence sloužila také jako reprezentativní místo, kde se např. ubytovávali představitelé státu, v sedmdesátých a osmdesátých letech 19. století se připomíná návštěva korunního prince Rudolfa a také císaře Františka Josefa I. V období baroka sloužila k pobytům aristokracie a významných politických osobností také jezuitská kolej. V budově existovala krátce expozice diecézního muzea za biskupa K. Kašpara, tato myšlenka nenalezla další pokračování. Budovu v průběhu její existence postihlo několik velkých požárů. Poslední z nich propukl 11. ledna 1931. Kromě poměrně značného poškození horních partií budovy znamenal zničení barokního a klasicistního mobiliáře z katedrály Svatého Ducha, jenž byl při její regotizaci v letech 1864 – 1901 odstraněn, a protože pro něj zatím nebylo jiné využití, byl uschován v podkroví biskupství.

V období komunistické diktatury objekt značně zchátral, jak byla náročná jeho rekonstrukce a s ní spojené restaurátorské práce?

Budova nebyla od padesátých let 20. století řádně udržována, po smrti biskupa Mořice Píchy v roce 1956 nebyl zdejší stolec obsazen a církevní správa nuceně stagnovala. Peníze na údržbu neměla ani Krajská galerie, která v přední části budovy působila od roku 1963. Po změně politicko-spoločenských poměrů v roce 1989 bylo tedy nutno přistoupit ke generální rekonstrukci objektu. V roce 1994 se ukončily hlavní stavební práce, a na obnově interiéru a restaurování vnitřního vybavení se intenzivně pracuje i v současnosti. Návrat k historické tradici a významu této unikátní památky se tak podařilo v posledních dvaceti letech postupně realizovat. Budova plní dnes opět kromě své původní funkce sídla biskupství také i důležitou roli reprezentativní a kulturní.

Luděk Bárta

Z diecéze

Chrudim (lb) Minulý rok v listopadovém čísle IKD vyšel rozhovor s paní doktorkou Marií Blažkovou, předsedkyní občanského sdružení Smíření. To si kladlo za cíl vybudovat hospic pro Pardubický kraj v Chrudimi. V rozhovoru odhadla dokončení a otevření stavby na podzim roku 2009. Přes potíže s financováním náročného podniku, se tak díky solidaritě mnohých dárců skutečně stalo. Dne 30. září letošního roku byl hospic za účasti představitelů pardubického kraje, okolních měst a obcí a sponzorských firem slavnostně otevřen. „Nyní nás čeká rozběhnout provoz, je to samozřejmě spousta práce, první pacienti, personál se bude vzájemně sžívat a učit hospicové péči v každodenní realitě, starostí začínajících nemocnic je zkrátka spousta, ale věřím, že to zvládneme. Mám hřejivý pocit především z toho, že lidé, kteří se tu sešli, v sobě alespoň na chvíli zmobilizovali to dobré“, neskrývala uspokojení Marie Blažková. O nevléčitelně nemocné bude pečovat tým osmi lékařů, třinácti zdravotních sester a patnácti ošetřovatelů. V hospici je pro umírající pacienty k dispozici 23 jednolůžkových pokojů a 2 dvoulůžkové pokoje. Rodinní příslušníci pacientů mají možnost využít přistýlky či samostatných bytů. Zdravotní péče vysoké úrovně společně s moderním zařízením pokojů umožní klientům strávit nelehké poslední chvíle života v důstojném prostředí a se svými blízkými.

Otevření hospice se neobešlo bez přestřižení pásky; foto: Luděk Bárta

Hradec Králové (lb) Ve středu 30. září ve večerních hodinách sloužil v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Hradci Králové biskup Dominik Duka, OP slavnostní bohoslužbu, kterou zahájil akademický školní rok 2009/2010. Vysokoškolští studenti mezi sebou přivítali významného hosta, bangladéšského biskupa Paula Ponena Kubiho, C.S.C.. Ten přijel do České republiky na pozvání národního ředitele Papežských misijních děl, P. Jiřího Šlégra. Biskup Kubi ve své promluvě povzbudil studenty k vytrvalosti na cestě za odbornými znalostmi a akademickým titulem. Po skončení bohoslužby se přítomní přesunuli do Nového Adalbertina na besedu se vzácným hostem. Na ní otec Kubi představil radosti i starosti křesťanů v jedné z nejlidnatějších, ale zároveň nejchudších zemí světa. Papežská misijní díla z České republiky pomáhají v Bangladéši od roku 2005. Doposud na zajištění základních potřeb chudých v této zemi přispěla částkou blížící se půl milionu amerických dolarů. Více informací se dozvíte na straně 12.

Svatý Pavel – apoštol národů

Etika; víra, láska a naděje

Boží milost jako základ etiky

Podle Pavla je základem etiky (pojem je odvozený od řeckého ethos – mrav) Boží spásitelské dílo a zejména jeho vyvrcholení ve smrti a vzkříšení Kristově. Lze tedy mluvit o etickém imperativu v návaznosti na etický indikativ: stát se ve svých povahových rysech a ve svém jednání tím, čím nás skrze Krista Bůh učinil; tj. novým stvořením, které jedná podle dokonalého zákona svobody (Gal 5,1.25; 1 Kor 5,7). Apoštol vyzývá křesťany k účasti na onom typu mravnosti, který vyplývá z dramatu spásy. Boží milost dává moc a sílu, aby se v odpovědi lidské bytosti na Boží dar projevilo ovoce Ducha (Gal 5,22).

Působení Boží milosti nemůže v srdcích věřících zůstat bez odezvy a jejich jednání má být vedeno láskou, která nalézá svůj vzor v lásce Kristově a v jeho bezvýhradné oběti Otci (Ef 4,32-5,2). Propastný rozdíl mezi Kristem, který pro spásu lidí obětoval svůj život, a těmi, kdo v něj uvěřili, je má vést ke štědrosti vůči chudým. Pavel toto téma rozvíjí v souvislosti se sbírkou na chudé křesťany v Jeruzalémě (2 Kor 8-9) a ubezpečuje, že Bůh poskytuje dostatek prostředků pro každé dobré dílo. Mimoto dochází k určitému vyrovnání: Korinťané, kteří mají dostatek hmotných prostředků, je poskytnou chudým křesťanům v Jeruzalémě a ti jim v modlitbách budou vyprošovat duchovní povzbuzení a Boží pomoc. Tento model vzájemného obdarování je jedním z principů sociální nauky církve.

Na námitky, že u Pavla se nejedná o sociální etiku, ale o etiku společenství, neboť ona sbírka, o které se pojednává v 2 Kor 8-9, byla určena pro chudé křesťany, lze odpovědět odkazem na jiná místa v jeho listech (např. Gal 6,10), kde se mluví o prokazování dobra „všem, ale zvláště těm, kdo vírou patří s námi do stejné rodiny.“ Věřící mají usilovat o dobro a pokoj se všemi a žehnat dokonce i těm, kteří je pronásledují (Řím 12,13-14,17-18).

Etika lásky

Nadpřirozeně vlitá láska, která je plností Zákona a prvním z plodů Ducha, je odůvodněním eschatologické naděje ohledně konečného Božího soudu (Gal 5,14.22; Řím 5,3-5). Svoboda v Kristu je příležitostí ke službě lásky (Gal 5,13; 1 Kor 9,19). Láska k bližnímu nenahrazuje Zákon, ale je naplněním morálních požadavků druhé části dekalogu a jakéhokoliv jiného přikázání (Řím 13,8-10).

Věřící jsou povoláni, aby vytvářeli nové sociální prostředí založené na lásce a milosti Boží. Potřeby společenství mají být upřednostněny i v případě, že jsou v rozporu s osobními právy a výsadami (1 Kor 10,23-24). Obnovená mysl spolu s poučeními svatých Písem umožňuje kriticky rozeznat, co je dobré (Řím 12,2). Křesťané jsou vyzýváni, aby napodobovali Pavla, jako on napodobuje Krista (1 Kor 11,1). Pohanům Pavel přiznává poznání skutečných hodnot, i když je velmi kritický k jejich morálce (Řím 1,18-32; 2,14-15). Jeho následovníci však mají usilovat o vše, co je „dobré nejen před Pánem, ale i před lidmi“ (2 Kor 8,21).

Eschatologická výzva

Život je v současné době ohraničen vítězstvím Krista nad mocnostmi nepřátelskými Bohu a stavem, kdy budou tyto mocnosti a celé stvoření úplně Kristu podřízeny, poznamenán bojem mezi silami božskými a démonickými. Celé tvorstvo očekává vysvobození ze stavu porušení (Řím 8,18-23). Hmotný svět tím získává zvláštní význam, a proto nelze mluvit o nějaké soukromé sféře spásy, která by byla od zbytku stvoření oddělena. Církev jako tělo Kristovo přispívá k onomu kosmickému smíření všeho s Bohem (Ef 1,22-23). Víra, že budoucí stav je již částečně v současnosti přítomen, spolu s očekáváním naplnění podmiňuje morální úsilí (Řím 13,11-14).

Nová situace a tradiční struktury

V některých případech Pavel poukazuje na radikální novost křesťanského bytí („už není muž ani žena, otrok ani člověk svobodný“), v jiných trvá na zachování tradičních modelů života (např. podřízenost v domácnosti). Obrácení je spojeno s darem Ducha a jeho přítomnost má významné etické a sociální důsledky, jakými jsou láska, radost, dobrota a sebeovládání, které Duch věřícím udílí (Gal 5,22-23). Člověk se svým obrácením spojuje s Kristem, stává se novým stvořením a obnovuje svou podobnost se Stvořitelem. Nelze již mluvit o nadřazenosti kvůli národní příslušnosti či sociálnímu postavení (2 Kor 5,17; Kol 3,9-11). Každý věřící dostává dary, které se liší co do zaměření, ale nikoliv ve své důstojnosti, neboť pocházejí od téhož Ducha (1 Kor 12,4-13).

Doporučení zachovat tradiční strukturu společnosti souvisí s nutností bojovat proti hříchu při plném vědomí, že skutečná vláda patří pouze Kristu. Pavel na rozdíl od svých odpůrců nenabádá k úplnému zrušení manželství, ale poukazuje na odpovědnost z hlediska vzájemných povinností a na požadavky sexuální morálky (1 Kor 7). Ani otroctví ani svoboda neposkytují záruku duchovní nadřazenosti před Bohem, spíše je třeba plnit vůli Boží. Jsou-li Pán i otrok křesťany, má být v jejich vztahu zřejmé, že se stali bratry v Kristu (Flm). Etický kodex domácnosti má odpovídat vztahu Krista a církve i neměnné platnosti desatera (Ef 5,21-6,9). Očekávání příchodu Páně nemá vést věřící k zahálčivosti, ani odmítání autority vládní moci (2 Sol 3,6-12; Řím 13,1-7). Věřící se spíše mají spojovat s Kristem ve svobodě od všech úzkostí plynoucích z nadměrného přilnutí k sociálnímu řádu, který pomíjí (1 Kor 7,32-35).

Všeobecný morální konflikt

Zlo je ve společnosti přítomné skrze působení padlých andělů a uplatňuje svou moc nad jednotlivci i v rámci sociálního zřízení (Ef 2,1-2; 6,11-12), jak to podle apokryfních textů starého zákona odpovídá všeobecné odpovědnosti andělů za stvořený svět. Zlo sice hluboce proniká do stvořeného světa, ale zároveň v něm již začíná konečné vítězství založené na vykupitelském díle Kristově.

Pavlovo pojetí víry

Spásu si člověk nemůže zasloužit nebo jinak získat vlastními silami, může ji pouze přijmout jako dar Boží milosti skrze víru (Ef 2,8). Víra přiznává hříšnost člověka i Boží spasitelské dílo ve smrti a vzkříšení Kristově, které člověku zjednáva smíření s Bohem a odpuštění hříchů. Vyznání, že Ježíš je Pán, a víra v srdci vedou ke spáse (Řím 10,9-10). Evangelium je Boží mocí ke spáse pro každého, kdo věří (Řím 1,16).

Víra, kříž a ospravedlnění

Ježíš Kristus svou krvavou obětí smířil člověka s Bohem, ale účinnost onoho smíření i ospravedlnění hříšníka je podmíněno vírou (Řím 3,24-25). Milost je důležitá pro pochopení víry, protože zdůrazňuje, že spása je darem. Víra zjednáva přístup k této milosti a vede k naději a radosti (Řím 5,2). Ospravedlnění je proces, jehož prostřednictvím je hříšník přijat Bohem. Bůh sám je spravedlivý a ospravedlňuje ty, kdo věří v Ježíše (Řím 3,26). Boží spravedlnost zjevená v evangeliu je poznávána ve víře a víru posiluje, proto platí, že „spravedlivý bude žít z víry“ (Řím 1,16-17). Věřící jsou ospravedlněni z víry nezávisle na skutcích zákona (Řím 3,28). Pavel očekává, že jej Bůh přijme ne s jeho vlastní spravedlností, ale s tou, která přichází od Boha a spočívá na víře v Krista (Flp 3,9).

Víra a zákon

Zatímco židé chápali Zákon jako výsadu, které se jim dostalo díky Božímu vyvolení, Pavel tvrdí, že dědicem Božích zaslíbení se člověk stává na základě víry (Řím 4,16). Zákon sehrál svou úlohu v souvislosti s očekáváním víry v Ježíše Krista (Gal 3,23-24). Spása jak pro židy tak pohany má stejný základ, a tím základem je víra, neboť Zákon nepřináší spásu, ale pouze poznání hříchu (Řím 3,20.29-30). Přednost víry před Zákonem potvrzuje i příklad praotce Abraháma, který „uvěřil Bohu a bylo mu to uznáno za spravedlnost“ (Gal 3,6-9; Řím 4,9-25). Protože Bůh je věrný, mají být věrní i ti, které povolává a s nimiž uzavírá smlouvu. Věrnost je jedním z plodů Ducha (Gal 5,22).

Víra, Duch svatý a církev

Nikoliv Zákon ale víra je nutným předpokladem přítomnosti Ducha v srdci věřícího (Gal 3,2.5). Víra, jež má spasitelné účinky a je společným dobrem věřících, není čistě lidský úkon, který by byl možný bez Boží milosti. Mimoto Duch některým vyvoleným uděluje víru jako zvláštní dar (charisma) (1 Kor 12,3.9). Dar Ducha je zárukou dědictví – spásy, která se má v budoucnu naplnit (Ef 1,14).

Skrze víru se křesťané stávají členy Boží rodiny (Gal 3,26). Korintští křesťané měli ve víře přímý vztah s Bohem, proto se Pavel zdráhal panovačným způsobem u nich v tomto ohledu něco rozhodovat (2 Kor 1,24).

Víra a křesťanský život

Kristus má skrze víru trvale přebývat v srdci věřících (Ef 3,17). Vždyť i sám Pavel svůj život v těle žije ve víře v Božího Syna (Gal 2,20). Ve víře a lásce mají křesťané dělat pokroky, aby mohli odolávat útokům zlých duchů (2 Sol 1,3; Ef 6,16). Poslušnost víry se týká těch, kdo Krista hlásají, i těch, kdo jej mají přijmout (Řím 1,5; 16,26). Víra je základem celého křesťanského života. Proto je důležité se ptát, zda v ní člověk zůstává a důvěruje Kristu (2 Kor 13,5). Neméně důležité je povzbuzovat křesťany ve víře a vybízet je k jejímu hlásání (1 Kor 16,13; Flp 1,27). Pavel sám chce být příkladem pro ostatní, když na konci života prohlašuje, že víru uchoval (2 Tim 4,7).

Pavlovo pojetí lásky

Pavel považuje lásku za nejdůležitější ze všech milostí a střed křesťanské teologie i etiky. Lidská láska nachází svůj zdroj v nejvyšším vyjádření Boží lásky, kterou je Kristova obět na kříži, a čerpá svou sílu z Ducha přítomného v životě obráceného člověka. Nejčastějším termínem, který Pavel používá je sloveso *agapaō* označující lásku založenou na vysokém uznání.

Boží láska k nám a naše láska k Bohu

Kristova obět za hříšníky jako projev spasitelné lásky Boží je hlavním důrazem Pavlova evangelia (Řím 5,8). Slovní spojení láska Boží a láska Kristova mohou označovat Boží či Kristovu lásku k nám nebo naši lásku k Bohu či Kristu. Mluví-li apoštol o křesťanech jako o vyvolených, má na mysli Boží lásku k nám (Ef 1,4-5). Křesťan si má být Boží láskou jist, neboť není nic, co by jej od ní mohlo oddělit (Řím 8,31-39).

Láska k Bohu (či Kristu) není v Pavlových spisech příliš zdůrazňována, což neznamená, že by ji apoštol nepřikládal žádný význam. Mluví spíše o milosti Boží lásky k nám, která jako odpověď vyžaduje víru v Krista a lásku k bližním.

Láska k bližnímu

Láska je prvním ovocem Ducha, je nejdůležitější mezi všemi charismaty a má růst v srdcích věřících očekávajících příchod Kristův (Gal 5,22-23; 1 Kor 12,31-13,2; Flp 1,9-11). V křesťanství je nejdůležitějším postojem víra, která se projevuje láskou (Gal 5,6). A jako víra ohlašuje konec Zákona ve smyslu spásy, tak láska je shrnutím Zákona ve smyslu etickém (Řím 10,4; 13,8-10). Láska je radostnou odpovědí na Boží milost v Kristu Ježíši a je založena na osobním vztahu se Spasitelem. Je důležitá pro dobro společenství i jednotlivců i z hlediska prokazování patřičné úcty Kristu. Pravá láska není egocentrická, ale je vždy připravena vzdát se vlastních zájmů kvůli druhým (1 Kor 13). Pavel často vyjadřuje starostlivost o své obce a raduje z jejich lásky vůči němu (1 Sol 3,6-10). Jeho láska není projevem zdvořilosti či sentimentality, jak dokazují jeho napomenutí v případech, kdy je ohrožena pravda evangelia (2 Kor 12,19-13,10; Gal 2,11-14).

Pavlovo pojetí naděje

Kristovo vzkříšení je počátkem mesiánské doby a přítomnost Ducha potvrzuje, že nastal konec časů a že křesťanská naděje očekává plné zjevení Božího království při druhém příchodu Páně. Církev je tedy eschatologickým společenstvím, které žije v naději.

Pavel chápe naději jako naplnění Božích příslibů daných Izraeli. Vzorem naděje je Abrahám, který doufal v Boha, i když už z lidského pohledu žádná naděje nebyla (Řím 4,18). Kristovo spasitelné dílo vzbuzuje mnohem větší naději. Křesťané jsou v Kristu ospravedlněni skrze víru, mají přístup k Boží milosti, a proto se již nyní navzdory soužením mohou radovat z naděje na dosažení slávy u Boha (Řím 5,1-5). Dar Ducha je znamením, že Kristus se ujal zaslíbeného dědictví, a zárukou, že očekávání křesťanů církve putující budou naplněna. Konečné Boží vítězství je silou naděje těch, kdo pro svou věrnost Kristu procházejí utrpením (Řím 8). S nadějí na zjevení Boží slávy je spojena naděje na věčný život a vzkříšení mrtvých (Tit 1,2; 1 Sol 4,13-18).

P. Tomáš Reschel

První list svaté Kláry svaté Anežce České

Svatá Klára z Assisi (1193 - 1253) byla rodnou sestrou zakladatele řádu františkánů sv. Františka z Assisi. Sama založila ženskou větev řádu - klarisky. Do korespondenčního styku se svatou Anežkou Českou vstoupila po Anežčině přijetí řeholního roucha o svatodušních svátcích roku 1234. Do dnešních dnů se nám dochovaly čtyři listy, které v Čechách poprvé edičně zpřístupnil františkánský historik Jan Kapistrán Vyskočil ve třicátých letech 20. století.

Ctihodné a přesvaté panně, paní Anežce, dceři nejvznešenějšího a slavného českého krále, Klára, nehodná služka Ježíše Krista a neužitečná služebnice paní uzavřených v klášteře sv. Damiána, vaše kdykoliv podřízená a služebnice, se vám se zvláštní úctou všemožně doporučuje, aby dosáhla slávy věčného štěstí.

Když slyším přepěknou pověst o vašem svatém chování a životě, která dorazila nejen ke mně, ale skvěle se rozšířila již téměř po celém světě, velmi se raduji v Pánu a jásam. Z toho se mohu radovat nejen já sama, ale i všichni, kdo slouží a chtějí sloužit Ježíši Kristu. Vy totiž, ačkoliv jste víc než ostatní mohla požívat slávy, cti a důstojnosti světa a mohla jste se s velkou slávou zákonně vdát za vynikajícího a slavného císaře, jak by odpovídalo vašemu i jeho majestátu, toto všechno jste odmítla a celou duší a z hloubi srdce jste raději zvolila nejsvětější chudobu a hmotnou nouzi a přijala jste urozenějšího snoubence, Pána Ježíše Krista, který vaše panenství zachová vždy neposkvrněné a neporušené.

Když ho budete milovat, budete čistá,
když se ho dotknete, stanete se čistší,
když ho přijmete, zůstanete pannou.
Jeho moc je silnější, urozenost vznešenější,
jeho vzhled krásnější, láska něžnější,
a všecken půvab jemnější.
Jeho objetími jste již spoutána,
on vaši hrud'
ozdobil drahými kameny
a na vaše uši
zavěsil nádherné perly.
A celou vás obklopil jarními květy
a třeptivými drahokamy
a korunoval vás zlatou korunou,
na níž vtiskl znamení svatosti.

Tedy, sestro nejmilejší, či spíše paní hodná vši úcty, vždyť jste snoubenkou, matkou i sestrou mého Pána Ježíše Krista, označená zářící korouhví neporušitelného panenství a nejsvětější chudoby. Upevňujte se ve svaté službě, která již započala planoucí touhou po chudém Ukřižovaném, jenž pro nás všechny podstoupil utrpení kříže, vytrhl nás z moci knížete temnot, v níž jsme byli drženi, spoutáni okovy pro přestoupení prvních rodičů, a smířil nás s Bohem Otcem.

Ó blažená chudoba,
která těm, kdo ji milují a objímají,
poskytuje věčné bohatství!
Ó svatá chudoba!
Těm, kdo ji mají a po ní touží,
je Bohem přislíbeno nebeské království
a věčná sláva a blažený život
jim bez pochyby bude dán!
O zbožná chudoba,
kterou Pán Ježíš Kristus,
který vládl a vládne nebi i zemi,

který také řekl a stalo se,
se rozhodl nade vše ostatní si vyvolit!

Neboť lišky mají doupata, říká, a ptáci nebeští hnízda, ale Syn člověka, to jest Kristus, nemá, kde by hlavu složil, ale když sklonil hlavu, odevzdal svou duši.

Jestliže tedy takový a tak veliký Pán vstoupil do panen-
ského lůna a chtěl se objevit na světě jako opovrhovaný,
nuzný a chudý, aby lidé, kteří byli velmi chudí a potřební
a trpěli velkou potřebou nebeské potravy, stali se v něm bo-
hatými vlastnictvím nebeských království. Radujte se a velmi
jásejte, naplněna nesmírnou radostí a duchovním veselím,
neboť když jste si více oblíbila pohrdání světem než pocty, víc
chudobu než dočasné bohatství a raději než na zemi chcete si
ukládat poklady v nebi, kde je ani rez nežere, ani mol neničí
a zloději je nevykopou ani neukradnou, vaše hojná odměna
je v nebesích a zajisté jste i zasloužila být nazývána sestrou,
snoubenkou a matkou Syna nejvyššího Otce a slavné Panny.

Věřím totiž, že jistě víte, že království nebeské je Pánem
přislíbeno a darováno pouze chudým, protože dokud se mi-
lují věci časné, ztrácí se plody lásky. Nelze sloužit Bohu i ma-
monu, protože buď se jeden miluje a druhý se má v nenávisti,
nebo se jednomu slouží a druhým pohrdá. Oblečený nemůže
zápasit s nahým, protože rychleji bude sražen k zemi ten,
kterého je možné za něco chytit. A nelze zůstat slavným ve
světě a kralovat tam s Kristem, protože dříve bude moci pro-
jít velbloud uchem jehly, než bohatý vstoupit do nebeského
království. Proto jste odložila královská roucha, totiž časné
bohatství, abyste nebyla přemožena protivníkem a mohla ve-
jíst strmostí cestou a úzkou branou do nebeského království.

Je totiž velká a chvályhodná výměna:
opustit časné věci pro věčné,
zasloužit si nebeské místo pozemských,
obdržet stonásobně za jedno
a mít blažený život na věky.

Proto jsem došla k tomu, abych vaši excelenci a svatost
prosila, jak jen mohu, pokornými prosbami v Kristu, abyste
se chtěla upevnit v jeho svaté službě, jak to jen půjde, a rostla
od dobrého k lepšímu, od jedné ctnosti ke druhé, aby ten,
kterému s celou touhou své mysli sloužíte, vás uznal za hod-
nou udělit vám vytouženou odměnu.

Zapřísahám vás také v Pánu, jak jen mohu, abyste mě,
svou služebnici, i když neužitečnou, i ostatní vám oddané
sestry, které se mnou bydlí v klášteře, chtěla doporučovat ve
svých nejsvětějších modlitbách, s jejichž pomocí si můžeme
zasloužit milosrdenství Ježíše Krista, abychom si zároveň
spolu s vámi zasloužily těšit se z věčného patření.

Buďte zdráva v Pánu a modlete se za mne.

Přetištěno podle: ŠTIVAR, OFMCap., Jiří Bonaventura
(ed.). *Františkánské prameny I, Spisy sv. Františka a sv. Klá-
ry*. Velehrad: Tomáš Ježek - Ottobre 12, 2001. s. 165 - 169

Představujeme farní seniorská společenství královéhradecké diecéze

Farní společenství seniorů v Poličce

Paní Marie Klimešová z Poličky je radostnou a aktivní animátorkou, která se věnuje organizaci manželských setkání seniorů a také přípravám setkávání seniorů ve farnosti. Její aktivita pro druhé je spojena s důvěrou v Boha, poctivostí a skromností. To dává její práci smysl a lidem (nejen) kolem důkaz, že právě takovýto postoj dokáže přinášet plody.

Prosím o Vaše představení.

Jmenuji se Marie Klimešová, je mi 65 let a jsem 43 roků vdaná. S manželem Pavlem jsme vychovali 5 dětí a v současnosti se těšíme z devíti vnoučat. Studium mně bylo zakázáno, až po vyučení tkadlenou, mi byla povolena textilní střední škola zaměřená. Mnoho jsem toho v textilním průmyslu nenapracovala, protože jsem byla s dětmi doma. Až po revoluci jsem se rekvalifikovala na charitní pečovatelku a zde jsem našla své poslání. Odtud se začal odvíjet můj vztah ke starším lidem. Pro naše manželství měla zásadní význam pravidelná účast na Manželských setkání (MS), kam nás poslal Duch svatý (jak říkáme), když nám bylo 51 let, tedy již skoro v seniorském věku.

Jedna z hlavních aktivit, které se věnujete, je organizace manželských setkání seniorů. Proč právě manželská setkání seniorů?

Asi před čtyřmi lety jsme začali pociťovat, že bychom na MS rádi slyšeli některé přednášky trochu jinak, některé již nepotřebujeme a jiné bychom naopak přidali. A tak se začala rodit myšlenka „Manželských setkání seniorů“ (MSS). Tomu se s manželem věnujeme a právě máme za sebou druhý běh MSS na Svatém Hostýně. Nezapomenu na jeden z prvních impulsů, který přispěl ke vzniku MSS. Tehdy jeden mladý pár řekl: „Dnes se tak málo vidí, jak ti dva spolu pěkně stárnou.“ Nechceme tedy mladým tento pohled na nás, starší manžele nechat tak pesimistický a chceme jim ukázat, že manželská láska roste až do smrti a může být krásná. A pak naplňování manželského slibu - přijímat druhého a odevzdávat se mu - má přibývajícím věkem svá specifika. Proto na MSS zveme i odborníky: lékaře, psychology a kněze a učíme se spolu stárnout. O prodlouženém víkendu od 1. do 4. října jsme na Svatém Hostýně měli možnost vyslechnout i přednášky dr. Zemanova „O psychologii stárnutí“ a dr. Krausové „Stáří jako úkol“. Oba přednášející potvrdili, že je tato aktivita velmi prospěšná. Také jejich účastníci byli velmi spokojeni.

Zároveň máte na starosti setkávání seniorů ve Vaší farnosti. Jak setkání probíhají a kde pro ně hledáte inspiraci?

Setkávání seniorů v naší farnosti teprve připravujeme spolu s mou sestrou Janou. Zúčastnily jsme se obě setkání

animátorů seniorských společenství v Janských Lázních. Tam jsme sbíraly poznatky od těch, kteří mají již zkušenosti. My jsme tam vnášely možná odvážné představy. Vítáme, že kněz otec Adrián, který je v Poličce teprve rok, vítá tuto aktivitu a duchovní náplň si vzal sám na starost. Po

„...aby tam bylo vždy dost místa i pro druhé a pro vděčnost Bohu i lidem“

vyslechnutí připomínek zúčastněných chceme připravovat další program. Vlastní otevřeností se pokusíme nabídnout prostor pro sdílení, ať o duchovním tématu,

přečtené knize, o tom co nás potkalo nebo oslovilo atd. Jak vše bude vypadat, uvidíme po čase.

Myslíte si, že je dobré, když se seniorům aktivně věnují mladí?

Znám mladé lidi, kteří to dělají rádi a dobře. Myslím si ale, že každý z nich musí v sobě najít, že je to pro něho poslání, které ho naplňuje a obohacuje. Měli by dozrát k tomu, že více dostávají, než dávají. Musí mít hodně empatie a ochoty k naslouchání.

S Vaším manželem se každoročně účastníte Celostátního setkání animátorů seniorů. Co Vás na tomto setkání nejvíce oslovuje?

Celostátní setkání animátorů v Hradci Králové je rok od roku lepší. Mezi pozvanými jsou přednášející, jejichž jméno již samo mnoho znamená (např. prof. Jaro Krivoňavský, doc. Max Kašparů, dr. Josef Zeman a další). Tito přednášející dokáží mluvit k nám seniorům velice věcně, jasně, bez zbytečných frází a přemíry cizích slov. A to se nám velice líbí.

Máte nějaké motto, které je Vám blízké a které Vás v práci pro druhé povzbuzuje?

Často si opakuji verš, který se modlíme v ranních chválách: „Stvoř mi čisté srdce Boží a obnov ve mně ducha vytrvalosti“. Čisté srdce vnímám tak, že dávám pozor, aby se nenaplnilo přílišným materialismem, myšlenkami jen na sebe, sobectvím, ale aby tam bylo vždy dost místa i pro druhé a pro vděčnost Bohu i lidem. A tu vytrvalost potřebuji k ochotě stále znovu začínat, nevzdávat to a mít laskavý postoj k ostatním i k sobě. Na toto samozřejmě nemám bez spolupráce s Boží milostí.

Veronika Čepelková

Ani největší přepych nepohladí strádající duši . . .

Rádi bychom Vám nabídli svědectví o životě studentek ubytovaných na Církevním domově mládeže (CDM) v Hradci Králové a také o práci, kterou zde vykonávají sestry salesiánky a další zaměstnanci internátu. Domníváme se, že snad bude dobře, když se širší veřejnost dozví něco o naší snaze vytvářet malý ostrov rodinného prostředí, které chce být pomocí pro lidský, příp. křesťanský růst těch, které k nám přicházejí. Společně s tím je však nutno se zmínit i o problémech, které provázejí každodenní zabezpečení provozu tohoto zařízení, a o poslání, které je hlavním motivujícím prvkem, proč stojí za to takto náročnou činnost vykonávat.

Vezměme to hezky popořádku. Náš domov mládeže byl zřízen v roce 1991 Kongregací Dcer Panny Marie Pomocnice, tj. řádem sester salesiánek. Tento řád založil Don Bosco. Salesiánský výchovný styl nazývaný preventivní systém stojí na třech základních hodnotách – rozum, náboženství a laskavost.

Toto krédo se promítá do veškerého zajišťování výchovné činnosti i v našem domově mládeže. Věkové rozmezí 46 ubytovaných studentek (letos 27 studentek pochází ze středních a vyšších odborných škol a vysokošolaček je 19) se pohybuje mezi deseti lety až devatenácti lety. Není možno přistupovat stejně k nejmladším (ještě dětem) jako k těm, které se připravují na maturitu.

Větší pozornost samozřejmě potřebují ty studentky, které přicházejí nově do jiného prostředí a chybí jim každodenní péče rodičů, ale i ty, které nemají doma dobré zázemí a hledají cesty, jak se z mnohdy pro ně bezvýchodné situace dostat ven. Snažíme se je učit zodpovědnosti v každodenním životě, vytvářet atmosféru otevřenosti a důvěry. A tak tu kromě materiálního zabezpečení ubytovaných probíhají podle přání a potřeb studentek vzájemné diskuse, ale také pomoc při zvládání učiva ve škole, zájmová činnost (např. výuka hry na hudební nástroje, sportovní a kulturní aktivity a další), pomoc pro život z víry (mše sv., možnost svátosti smíření, každodenní modlitba, prožívání liturgického roku, slavení církevních svátků, duchovní obnovy, společenství apod.)

V CDM jsou ubytovány i studentky z rodin, které v České republice našly dočasně svůj druhý domov (z bývalých zemí Sovětského Svazu). V těchto případech je navíc problematičtější a financování nákladů na jejich pobyt, neboť státní příspěvek je možné poskytnout jen na studenty ze zemí EU, což tyto dívky nejsou. Pro složitější případy hlavně u těch studentek, které nemají jakékoliv zázemí rodiny, jsme

byli nuceni přizvat na pomoc psychoterapeuta, který by jim pomohl překlenout období zklamání ve vztahu k rodině po tažmo rodičům či jiné problémy a těžkosti, které prožívají. V mezilidských vztazích se snažíme nahradit, co nahradit lze, nabídnout pochopení a doprovázení.

Provoz našeho domova mládeže včetně činností, které jsou určeny zejména těm potřebným, je samozřejmě velmi náročné financovat. Proto jsme vděční za každý projev přízně ve formě daru. V poslední době se nám podařilo díky štědrosti a přízni našich dobrodinců instalovat bezdrátové připojení na internet v celé budově, čeká nás ještě výměna šesti oken.

Je snadnější vybavit prostory novou technikou, zařízením a podobně, ale ani největší přepych nepohladí strádající duši. Hlavní cíl našeho působení je, aby po ukončení pobytu v našem

domově mládeže odcházel do života mladý vyrovnaný člověk s tím, že ví, kde je jeho místo, a jak se vyrovnat se všemi životními zkouškami a přitom neztrácet naději. Proto Vás prosíme o podporu našeho úsilí a o šíření informací o CDM i ve vzdálených místech Královéhradecké diecéze. Těší nás, že značná část našich dříve ubytovaných studentek s námi i nadále udržuje kontakt, často se k nám vrací a pomáhají také zajišťovat další akce.

**Zpracoval kolektiv zaměstnanců
Církevního domova mládeže
a Stanislava Kučerová**

KMC Sedmíkraska v listopadu

Adventní rodinná dílna

V neděli 22. listopadu od 15.00 do 17.00 hodin zveme všechny zájemce do KMC Sedmíkraska, kde bude možnost si v patřičné atmosféře (koledy a vůně punče či svařeného džusu) vyrobit vánoční dekorace. Budeme zdobit adventní věnce, vyrábět gelové svíčky a vytvářet balicí papíry a vánoční kapříky pomocí tiskátek.

Pomůcky včetně korpusů s chvojím budou v dostatečném množství zajištěny, ale můžete si vzít podle svého vkusu svíčky a dekorace na věnce (sušené ovoce, koření,...),

skleničku na svíčku a drobné předměty k zapuštění do gelu (mušličky, kamínky, koření,...). Příspěvek na materiál: dospělí 150,- Kč, děti zdarma. Hlídkání dětí v herně zajištěno.

Činnost Křesťanského mateřského centra Sedmíkraska, o.s. je podporována Statutárním městem Hradec Králové, Královéhradeckým krajem, MŠMT, MPSV a Biskupstvím královéhradeckým.

Informace a přihlášky:

Mgr. Ludmila Valešová,
mobil: 775 989 270,
telefon: 495 512 901 (dopoledne)
e-mail: sedmikraskahk@volny.cz
web: www.sedmikraska.wz.cz
adresa: Zieglerova 230
Hradec Králové 3

Dá se zážitek popsat slovy?

Příjezd papeže Benedikta XVI. do naší země uvedl do pohybu množství lidí. Mladí naší diecéze se za ním vydali do Staré Boleslavi pěšky, na kole, vlakem, busem či dokonce na raftu! Někteří se zapojili do organizačních i programových příprav boleslavské slavnosti. Několik zástupců naší diecéze se zhostilo dílčí služby při liturgii, takže se ocitli v bezprostřední blízkosti Svatého otce, či se s ním osobně pozdravili. Jejich zážitky vám prozradí následující řádky.

Musím říct, že pro mě celý přípravný víkend byl velikým požehnáním. Jednak jsem měla úžasné lidičky ve skupince, kteří pracovali jak včeličky, měli se mnou trpělivost a byli ochotni se na 100 % nasadit. Silným zážitkem byla sobotní večerní modlitba, kdy jsme se modlili za druhého vedle nás - to tedy byla síla! Proběhla spousta osobních setkání, za které jsem moc vděčná a hlavně Pán byl blízko. Dalším silným bodem byla noc z neděle na pondělí, po předprogramu byla venku úžasná atmosféra, Boleslav se stala promodleným místem a bylo to cítit na každém kroku - na adoraci, v ambitech, kde se zpovídalo... Také jsem byla u svátosti smíření, ve tři ráno a pořádně dlouho, ale bylo to hluboké a důležité setkání s Bohem. Pondělní mše svatá byla velice oslovující. Snažila jsem se pozorně vnímat, ale spánkový deficit na mě byl poznat... Po přečtení přímlyvy jsem si prohlížela Svatého otce a měl ve tváři tolik laskavosti a lásky, Boží lásky, která ho naplňuje, že to na mě neskutečně zapůsobilo. A říkala jsem si, že takhle zářit bych taky chtěla. Domů a do dalších dní jsem si odnesla spoustu vzácných, krásných a jedinečných vzpomínek a zkušeností, zvláště že práce pro Boha přináší mnoho ovoce a požehnání!

Máří Novotná

Ve Staré Boleslavi jsme společně s Martinem nesli Svatému otci dary. Uvědomovali jsme si, že tam nejsme jen sami za sebe, že mu symbolicky přinášíme všechny starosti i radosti naší diecéze, které Svatý otec požehná a posléze promění.

Když jsme společně s dalšími dvojicemi vystoupali na schody před oltářem, cítili jsme mrazení v zádech a mírnou nervozitu. Věděli jsme, že se na nás v tu chvíli upírají zraky tisíců lidí. Když jsme se ale přiblížili Svatému Otci, usmál se na nás a v tu chvíli z nás všechno spadlo. Najednou jsme vnímali jen jeho. Oběma nám udělal křížek na čelo, což pro nás znamená velké požehnání do našeho novomanželského života. Když jsme od Svatého Otce odcházeli, naplňovala nás především obrovská radost, která se slovy dá jen těžko popsat... Jsme moc vděční, že jsme mohli být Benediktovi tak blízko, byl to pro nás nejkrásnější svatební dar!

Lucka a Martin Žárští

Návštěva papeže je pro křesťana velikou událostí. Každý z nás se potýkáme s běžnými každodenními povinnostmi, zažíváme radosti, příjemná překvapení, stejně jako bolesti a zklamání – a to i v našem duchovním životě. A do toho všeho přijíždí papež, hlava církve, náměstek Ježíše Krista zde na zemi, který nás chce povzbudit ve víře a ukázat nám pravé a radostné žití křesťanství. Tato chvíle jistě byla a je okamžikem pro zamyšlení se nad svým životem.

Michal Kašpar během čtení; foto: Karel Moravec

Chodím do kostela – ale jsem opravdovým křesťanem? Je pro mě Bůh tím prvním v mém životě? Udržuji s ním kontakt, je pro mě rozhovor s ním důležitý? Snažím se hledat Boží vůli? Jak dokáži své křesťanství žít? Je pro mě křesťanství stylem života, nebo jen hezkými naivními slovy, která se ani nesnažím aplikovat? Na podobné otázky si musí odpovět každý sám – sami dobře víme, kde máme rezervy.

Jako pro mladého člověka byla pro mě hlavním momentem návštěvy Benedikta XVI. mše svatá ve Staré Boleslavi, na jejímž konci pronesl Svatý otec mj. závěrečné poselství určené mládeži. V tomto proslovu prokázal výjimečnou schopnost vcítit se do problémů mladého člověka a nacházet řešení. Byl jsem v té chvíli opravdu rád, že tento člověk reprezentuje naši církev a promlouvá k nám, neboť z něj nemluvila pouze slova, nýbrž z něj vyzařovala opravdovost, láska k mládeži a upřímná touha být nám v těchto otázkách nablízku, jak jen to je možné.

Právě bohoslužba slavená na místě mučednické smrti sv. Václava ve mně zanechala nejvíce dojmů. Zejména pak úvod, kdy jsme vzývali Ducha sv., aby přišel a „rozpálil nás“, byl jak oheň v našich duších a tělech, načež jsme ve vstupním zpěvu přidali: „Pane, uzdrav svou zem, slyš nářek náš a obrať k sobě národ náš.“ Tak silný začátek bohoslužby – a tak příznačný pro naši zem.

Pro mě osobně pak bylo velkou ctí a radostí přednést první čtení, ve kterém Hospodin pomocí různých symbolů a přirovnání vykresluje veškerou svou lásku, se kterou se staral o svůj vyvolený národ: „Učil jsem je chodit, bral jsem je na svá ramena, pouty laskavosti jsem je táhl, provazy lásky.“ Kéž se každý z nás svěří do lásky Hospodinovy, kéž se necháme vést a táhnout Jeho provazy lásky a s Boží pomocí hledáme směr v každé životní situaci. Potom neutichne poselství papežovy návštěvy – bude živě promlouvat z každého našeho jednání.

Michal Kašpar

Vzácná návštěva z Bangladéše

Ve dnech od 25. září do 2. října 2009 navštívil Českou republiku bangladéšský biskup Paul Ponon Kubi, C.S.C. Návštěva se uskutečnila na základě pozvání národního ředitele Papežských misijních děl Česka, P. Jiřího Šlégra, který biskupa doprovázel. Protože dárce z naší vlasti již delší dobu podporují projekty Papežských misijních děl na pomoc chudým a trpícím lidem v Bangladéši, byla návštěva biskupa Ponon Kubiho, který z Bangladéše pochází a místní situaci velice dobře rozumí, dobrou a milou příležitostí k osobnímu setkání. Biskup Kubi s P. Jiřím Šlégrem navštívili Jilemnici, Brno, Strážnici, Olomouc, Hradec Králové a Prahu. V Hradci Králové jsme se se vzácnou návštěvou mohli setkat 30. září v kostele Nanebevzetí Panny Marie při mši svaté s královéhradeckým biskupem Mons. Dominikem Dukou, OP. Studující mládež si pro tuto bohoslužbu připravila misijní obětní průvod s komentářem a hudebním doprovodem. V rozmanitých převlecích představovali zástupce kontinentů a přinášeli obětní dary na znamení své víry i ochoty podat pomocnou ruku těm, kdo ji potřebují. Prosili také za zvláštní posilu všem, kdo pracují jako misionáři v nejrůznějších částech světa...

Bronislava Halbrštátová

Bangladéšská lidová republika:

Úředním jazykem na celém území je bengálština. Bengálsky mluví 98 % všech obyvatel. Poměrně snadno se lze po celé Bangladéši domluvit anglicky. Území Bangladéše je rozděleno do šesti krajských divizí, z nichž každá je dále rozčleněna na 64 okresů, zahrnujících dohromady 464 policejních okrsků. V nich se nachází 68.000 obcí. Hlavní město Dháka má cca 14 milionů obyvatel. Mezi další velká města patří: Čittagong, Khulna, Rádžšáhí, Barisál a Čánpur. Národnostní složení - 97,7 % všech obyvatel tvoří Bengálci. Nejpočetnější skupinou nebengálského obyvatelstva jsou urdsky mluvící přesídlenci z různých států severní Indie (1,3 %), označovaní obecně jako Bihárci. Další národnostní menšinu tvoří příslušníci původního kmenového obyvatelstva (cca 500.000 lidí). Nejrozšířenějším náboženstvím v Bangladéši je islám (88 % obyvatel), dále hinduismus (11 %). Z ostatních náboženství jsou v Bangladéši jen nepatrné skupiny buddhistů (0,6 %) a křesťanů (0,3 %).

Problémy a starosti místních lidí:

Prvním a největším problémem je **chudoba**. 20 % lidí žije bez problémů, 30 % je na tom docela dobře, 30 % je chudých a 20 % extrémně chudých.

Druhým problémem jsou **nemoci** a nevalný zdravotní stav populace. Příčiny lze spatřovat v nedostatku jídla, špatné výživě a slabými znalostmi o této problematice.

Třetím problémem je **nedostatek práce**. Příliš mnoho lidí – velice málo pracovních příležitostí. Mnoho mladých vzdělaných lidí je bez práce.

Čtvrtý problém je těžká **práce dětí**. Protože spousta dětí nemůže chodit do školy, někteří bohatí lidé je zaměstnávají a dávají jim velice nízkou mzdu.

Kontakt: Papežská misijní díla, 543 51 Špindlerův Mlýn 33, tel. 499 433 058, 604 838 882, email: info@misijnidila.cz, www.misijnidila.cz, **Diecézní ředitelka PMD:** Mgr. Bronislava Halbrštátová, tel. 731 598 992, email: bronislava.halbrstatova@seznam.cz,

Předávání obětních darů; foto: Luděk Bárta

Přehled pomoci Bangladéši

Papežská misijní díla z České republiky pomáhají v Bangladéši od roku 2005. Pro bližší představu o této podpoře přikládáme informace z posledních dvou let, kdy šla pomoc celkem do šesti tamních diecézí.

Papežské misijní dílo dětí (PMDD)

Rok 2008: Pro 12.670 dětí jsme zajistili stravu, ubytování, náklady na zdravotní péči, školní vzdělání a náboženskou formaci pro chudé sirotky a dívky v internátě, umožnili provoz jedenácti sirotčinců a sponzorovali vzdělání, mimoškolní výuku a předškolní aktivity, ošacení, knihy a školní pomůcky. Podpořili jsme například i diecézní programy pomoci dětem z kmenů v 11 farnostech, kde bylo třeba financovat katechetická setkávání, knihy a školní pomůcky, předškolní aktivity a programy pro velice chudé děti z kmene Garo.

Diecéze: Chittagong, Dhaka, Khulna, Mymensingh

Rok 2009: Pomoc se týká 12.580 dětí. Umožňujeme kvalitní chod jeslí, devíti sirotčinců a dívčího internátu (strava, ubytování, křesťanská a školní formace). Rozvíjíme programy pro pomoc dětem z chudých kmenů, jejichž rodiče pracují v odlehlých oblastech.

Diecéze: Chittagong, Dhaka, Mymensingh

Papežské misijní dílo sv. Petra apoštola

Rok 2008: V Bangladéši jsme podpořili 105 bohoslovců v arcidiecézi Dhaka (velký seminář „Holy Spirit“) a v diecézi Dinajpur (malý seminář „St. Joseph“). Účel: potřebné vybavení, nutná rekonstrukce kaple, oprava toalet a koupelen.

Diecéze: Dhaka, Dinajpur

Rok 2009: Oprava střechy v malém bohosloveckém semináři sv. Josefa.

Diecéze: Dinajpur

Papežské misijní dílo šíření víry

Rok 2008: Zaslali jsme pomoc do diecéze Mymensingh. Podpořili jsme katechisty a formaci personálu, nutné opravy, a stavby 3 kaplí.

Diecéze: Mymensingh

Rok 2009: Podpořili jsme katechisty a formaci personálu, nutné opravy, a stavby 4 kaplí.

Diecéze: Mymensingh

Charita v obci

Charita pomáhá potřebným lidem ve městech i na venkově. Ve venkovských obcích se většinou všichni navzájem znají a jsou si přeci jen o trochu blíží, než ve velkém městě...

Berou nás jako člena rodiny

Naše návštěva Charity v Dolním Újezdě, v obci nedaleko Litomyšle, to potvrzuje. Paní ředitelka, Ludmila Kladivová, mi počet svých zaměstnanců neudává v číslech, ale vyjmenovává: „Jana, to je sociální pracovnice, pečovatelka. Andrejka je zdravotní asistent a pečovatelka, potom je tu Anička, Pavla, Boženka, Lída a Janička.“

Charita zajišťuje terénní zdravotní a pečovatelskou službu ve spádové oblasti Dolního Újezda a okolních obcí. „Kdybysme neměli Charitu, tak nevím,“ slýchají sestřičky a pečovatelky při návštěvách klientů. Zvláště v zimě, kdy jsou cesty sněhem zaváté. Také paní ředitelka a současně zdravotní sestra je ráda, že si její Charita získala místní obyvatele: „Lidé jsou nám za naši pomoc vděční. Berou nás jako člena rodiny. Se vším se na nás obrazejí, spoléhají na nás.“

Dům s pečovatelskou službou

Charita v Dolním Újezdě také působí v domě s pečovatelskou službou. Vyrosl na „zelené louce“ vedle farní zahrady před devíti roky. Je to velmi pěkný areál se 48 bytovými jednotkami, venkovním altánem a zahradou.

Jedním z jeho prvních obyvatel byla paní B. Po dvou měsících se sádro na noze se sice zlomenina zahojila, ale odnesl to kyčelní kloub, takže byla nutná druhá operace. V té době umírá její manžel, a tak se paní B. rozhodla přestěhovat právě sem do domu s pečovatelskou službou (zkratka DPS). „Byl tady rotoped, tak jsem v zimě cvičila na něm, a potom už jsem sedla na kolo. Je tu všude kolem krásné prostředí, jsem ráda, že můžu na tom kole jezdit.“

Paní B. už od dětství pracovala v zemědělství. Měli své vlastní hospodářství, na kterém zůstaly děti s maminkou samy. Pečovatelka Jana k tomu říká: „Lidi z vesnice jsou pracovití, a někdy těžko zvládají přechod ze svého prostředí jinam, takže se potřebují něčemu věnovat. Chyběla by jim práce. Paní B. sází kytičky okolo areálu, v zimě odklízí snůh.“

A ani jindy paní B. nezahlí. Když jsme ji navštívili, voněla v bytě právě upečená buchta. „Posad'te se, uvařím vám kafičko,“ přivítala nás, i když jsme byli návštěva nečekaná, a vyprávěla nám o životě. Paní B. je čínorodá a aktivní, o všechno se zajímá, potřebuje nové a nové podněty. „Ráda hovořím s lidmi zvenku, po bytech moc nechodím. Říkají mi, na co to dělám, že se starám o pozemek, ale já jsem byla zvyklá být celý život venku. Prací se člověk zahřeje, ani zima mu není,“ vypráví paní B. Už jen pohled z okna na areál osázený kytičkami určitě udělá radost každému.

Kulturní život

V areálu DPS pořádá obec několikrát do roka posezení s dechovkou, Charita besídku. V Domě je místnost, kde se mohou obyvatelé scházet a kam chodí také cvičit. „Spíš jsou to skupinky lidí, jak se tady spráteli,“ říká pečovatelka Jana. „Chodí na procházky, poslouchají hudbu, upečou si koláč, dají si k tomu čaj. V altánku se scházejí na odpolední kafičko, když je zima, navštěvují se po bytech. Už jsem tady dnes měla třetí návštěvu!“ se občas někteří pochlubí.

Velice dobře funguje také spojení s farností. Mnozí ještě vzpomínají na pana faráře P. Jiřího Heblta, který nedávno odešel na jiné působiště, ale ani na nového nedají dopustit. „Jmenuje se P. Adam Grabiec, pochází z Polska, je to příjemný, milý fešák. Kdykoli budeme chtít oslovit farníky, zařadí naše sdělení do ohlášek, už jsme s ním také domlouvali spolupráci při Tříkrálové sbírce.“ Paní Kladivová může pochválit štedrost místních obyvatel: „Vždycky býváme v Tříkrálové sbírce hodně úspěšní, a i tentokrát, kdy jsme si mysleli, že se krize na sbírce projeví, jsme byli překvapeni, že jsme dostali od lidí zase více než před rokem. Velmi si toho ceníme.“

ZEPTALI JSME SE...

Bc. Markéty Bělohávkové - ředitelky Oblastní charity Litomyšl na fungování střediska Respitní péče JINDRA v Litomyšli, která letos slaví 5 let provozu.

Pro koho je určena tato služba?

Naše zařízení je určeno pro dospělé lidi od 19 let. Pravda je, že je tady většina seniorů, věkový průměr máme nad 80 let. Pobyt nabízíme od 1 dne do 3 měsíců.

Co si mám představit pod pojmem odlehčovací pobytová služba?

Přicházejí k nám lidé z domácího prostředí, kde o ně pečují rodinní příslušníci. Potřebuje-li si tento pečovatel odpočinout nebo zrekonstruovat dům, případně je-li sám nemocný, převezmeme péči o jeho blízkého my. Dostávají se k nám také lidi v situaci, kdy se náhle zhorší jejich zdravotní stav. Byli soběstační a najednou se to změnilo. Zatím jsou v nemocnici, kde je už dlouho nenechají, a rodina je v situaci, že to rychle musí řešit. Než to vyřeší, dají toho člověka na chvíli k nám.

Jakou oblast pokrýváte?

Jsme otevřeni pro celý Pardubický kraj. Přesto asi polovina zájemců je z Litomyšle, což jsme rádi, protože město nás významně podporuje. Kapacita zařízení je 9 lůžek, 3 třílůžkové pokoje.

Co vše tu mohou vaši klienti dělat?

Všechno se odvíjí od toho, jak na tom člověk je, čeho je schopen, o co má zájem. Kromě postarání se o základní věci, ať už je to pomoc s hygienou, se stravováním nebo s pohybem, je pro dobrou službu potřeba i nějaká náplň volných chvil. Proto tu máme aktivizační terapeutku, která tady každé dopoledne je a s lidmi něco tvoří, vyrábí, trénuje paměť nebo s nimi cvičí. Je to náročné, protože skladba lidí je velice různorodá, mohou tu být lidi jak s fyzickým omezením, tak s demencí, takže se tomu musí variabilně přizpůsobovat. Velmi se nám tato služba osvědčila; když se k nám lidé vracejí na opakované pobyty, ptají se, jestli tady paní terapeutka bude. Mají k ní zase jiný vztah než k ostatnímu personálu, jiné zážitky s ní.

ZEPTALI JSME SE...

Mají vaši klienti volnou možnost pohybu i mimo areál?

Ti, kterým to zdravotní stav umožňuje, mohou volně vycházet. U lidí s demencí je to problém. Mívají různé představy, například že se vrátili do dětství a hledají rodiče. Mají silnou potřebu odcházet, bloudit, hledat, a protože ve zvýšené formě vyžadují fyzický pohyb, nadržíme je doma, chodíme s nimi na procházky, doprovázíme je.

Proč se zařízení nazývá Jindra?

Vila, později jen přízemí, kde sídlíme, patřily panu doktoru Jindrovi. Jeho syn přízemí i se zahradou odkázal farnosti. Chtěl, aby sloužilo dobročinným účelům. Tehdy se vila Jindra a naše odlehčovací služba potkaly. Jsme tu jako Charita v nájmu u farnosti. Letos budeme měnit topení a bude se opravovat kanalizace, ale máme v plánu také udělat z terasy zimní zahradu a protáhnout ji dál, rozšířit, aby bylo víc prostoru pro aktivity klientů. Nabízíme zde také denní stacionář pro seniory, což je další služba pro veřejnost. Když třeba syn odjíždí do práce, můžeme nám sem dát rodiče už od 6 ráno a vyzvednout až v 9 hodin večer.

Připravila Vladka Dobešová

Z TISKOVÉHO SERVISU CHARITY ČR

Charita pomáhá obětem zemětřesení na Sumatře

INDONÉSIE: Západní Sumatru zasáhla 30. 9. dvě zemětřesení o síle 7,6 a 6,8 st. Richter. stupnice, která si vyžádala přes 1 000 obětí. V oblasti neproudí dodávky vody a elektřiny. Mnoho lidí je stále uvězněno pod troskami zřícených budov. Charita ČR uvolnila z krizových fondů prvotní částku 8 000 Euro a do oblasti vyslala 2 své zaměstnance (Charita dlouhodobě působí v nedaleké provincii Aceh), kteří dovezli první zásilku humanitární pomoci a hned po jejím předání se zapojili do koordinace distribuce humanitární pomoci v postižené oblasti.

Sbírkové konto na pomoc obětem zemětřesení na Sumatře: č. ú. 43-5741530247/0100 u KB Olomouc (vyhlášením této sbírky byla pověřena ACH Olomouc).

*Převzato z www.charita.cz
(red. upraveno)*

Výprava do Indie 2009

Podzimní výpravu královéhradecké Diecézní charity do Indie za „adoptovanými“ dětmi a tamními koordinátory projektu Adoptce na dálku® zastihly na cestě ničivé záplavy, které si vyžádaly až 200 obětí na životech, nejvíce v indickém státě Karnataka. Prudké deště vyplavily řadu vesnic a voda vzala střechu nad hlavou 20 tisícům indickým rodinám. Většina jich přišla také o svůj dobytek, který je pro vesničany často jediným zdrojem obživy. „Adoptované“ děti a jejich rodiny jsou naštěstí podle posledních zpráv v pořádku.

Navzdory dramatickým okolnostem v důsledku nečekaných povodní, naplnila partnerská návštěva indických diecézí Belgaum, Bangalore a Karwar na území státu Karnataka svou misi a byla opět velmi přínosná. Pracovníci Charity navštívili desítku škol, kde studují podporované děti. Prohlédli si také areál dívčí internátní školy v Manchhe v diecézi Belgaum, kterou pomáhali postavit i dárci z ČR a Slovenska. „Na internát je pořadník a rodiče velmi stojí o to, aby tam jejich děti mohly být. Je to naděje na jiný život...“ komentuje zdejší realitu dr. Stejskal, ředitel Diecézní charity HK. Už teď probíhají přípravy na výstavbu chlapecké internátní školy, která by měla stát hned v sousedství.

Všude českou výpravu vítaly děti svým osobitým kulturním vystoupením. Hudbu, tanec a divadlo mají indické dívky i kluci v krvi. Obohacující byla také setkání s indickými animátory. „Jsou to ti, kteří vyhledávají, posuzují a dohlížejí, aby děti skutečně do školy chodily. Pracují i s jejich rodiči. Odvádějí tu těžkou práci,“ vysvětluje dr. Stejskal.

Zástupci Charity se také setkali s chudými rodinami v nejzaostalejších oblastech diecéze Belgaum, které získaly domek nebo nové bydlení v rámci úspěšného projektu Domky pro chudé. Už více než 50 domků se podařilo postavit nebo opravit díky podpoře dárců z ČR i Slovenka a z celostátní Tříkrálové sbírky.

V malé a prosté vesnici Mansapur prezident Diecézní charity HK mons. Josef Suchár požehnal základní kámen kostela sv. Josefa, na který přispěly stovky našich Josefů a dalších dárců ve sbírce Hledáme tisíc Josefů. Ke kostelu bude ještě přistavěno vzdělávací středisko pro zdejší děti i dospělé.

V indickém Santistwadu měl ředitel Diecézní charity HK dr. Jiří Stejskal tu čest slavnostně otevřít malou lékařskou kliniku, která má i své dětské oddělení. Návštěvy zdejších nemocnic a sirotčinců byly vůbec hlubokým zážitkem pro všechny členy naší výpravy. „Je to velký rozdíl oproti našim podmínkám. Jedna lékařka, 13 sester a v okruhu 50 km žádná další nemocnice. Skromný operační sál, 50 lůžek, z toho 10 pro nemocné AIDS, zbytek podle toho, co je potřeba. Ještě 10 lůžek je porodnice. Ženy tady rodí hlavně doma, do nemocnice se dostanou jen komplikované případy. To ostatně platí i o ostatních pacientech. Pokud jen trochu mohou, do nemocnice nejdou. Mimo jiné i proto, že nemají na zaplacení,“ líčí své dojmy dr. Stejskal.

V Bangalore českou výpravu nejvíce zasáhla prohlídka zdejších slumů. „Je to shluk domečků, uplácených z čehokoliv, nejčastěji z hlíny a kravského trusu. Nejmenší domeček, který jsme viděli, měl 1 x 2,5 m a bydlela v něm 6-členná rodina. Žádná kanalizace, elektřika... Tady v Bangalore v nich údajně žije až 30% obyvatelstva,“ přibližuje život nejchudších obyvatel ve slumech dr. Stejskal.

Jana Karasová

AKTUALITY

Integrační kurzy češtiny pro cizince pokračují

HRADEC KRÁLOVÉ: V říjnu Diecézní charita Hradec Králové znovu zahájila integrační kurz češtiny pro azylanty a cizince, který pořádá už čtvrtým rokem. Tento projekt od počátku spolufinancuje Královéhradecký kraj a v minulosti ho podpořila grantem také EU. Na kurzu češtiny se cizinci zdokonalují jak v české gramatice, tak především v konverzaci a seznamují se také s naší kulturou.

Od roku 2009 Diecézní charita HK ve spolupráci s MV ČR pořádají integrační kurzy češtiny v Pobytovém středisku MV ČR pro žadatele o mezinárodní ochranu (o azyl) v Kostelci nad Orlicí. Tento projekt je spolufinancován SUZ MV ČR, Evropským uprchlickým fondem a z Tříkrálové sbírky.

Kurz češtiny v Hradci Králové probíhá 1x týdně ve středu od 15 do 17 hod. v sídle Diecézní charity (Velké nám. 37). V Pobytovém středisku MV ČR v Kostelci n. O. se učí češtinu 3x týdně. Cizinci jsou rozděleni do skupin podle úrovně znalosti českého jazyka. Kurzy jsou bezplatné a jejich cílem je pomoci cizincům žijícím v našem kraji začlenit se do majoritní společnosti.

Cizinci mohou využít také služeb charitní Poradny pro cizince a uprchlíky v Hradci Králové. Sociální a právní poradenství poskytuje Diecézní charita HK také žadatelům o udělení mezinárodní ochrany přímo v Pobytovém středisku MV ČR v Kostelci n. O. a organizuje pro ně zájmové aktivity - řezbářskou dílnu, dílnu ručních prací a hudební dílnu. Oblastní charita Ústí nad Orlicí zde zajišťuje služby sociálního šatníku. (*Jana Karasová, www.hk.caritas.cz*)

Oblastní charita a projekt „KOMMUNEM REDDERE“

PARDUBICE: V polovině září 2009 navštívili Oblastní charitu Pardubice hosté z Caritasverband (Diecézní charity) Osnabrück v rámci projektu *KOMMUNEM REDDERE*, který spolufinancuje Evropská unie. Jeho cílem je rozšíření poskytování zdravotní a sociální péče i v obcích do 1000 obyvatel.

Oblastní charita Pardubice poskytuje tyto služby v Pardubicích a okolí na velmi dobré úrovni už řadu let. Ráda by však nabídla zajištění péče i seniorům v menších obcích. Proto navázala kontakt s osnabrúckou Charitou, která s tím má mnohaleté zkušenosti, jak měli možnost poznat zástupci pardubické Charity v průběhu své srpnové návštěvy v Osnabrúcku. Seznámili se tu nejen se systémem zdravotní a sociální péče v Německu, ale zejména mohli, v rámci návštěv charitních stanic a jejich klientů, vidět, jak jsou tyto služby poskytovány.

Partneři z Osnabrúcku v ČR také navštívili střediska a klienty pardubické Charity. Součástí jejich návštěvy byla přednáška pro odbornou veřejnost na téma *Systém sociálních služeb v Německu*, které se zúčastnil i náměstek hejtmana Pardubického kraje ing. R. Línek. Na pracovním setkání s vedením Diecézní charity Hradec Králové o fundraisingu poskytli hosté z Německa informace a zkušenosti při získávání financí pro charitní činnost. Další aktivity v rámci tohoto projektu zaměřené na dosažení jeho cíle pomoci obyvatelům v malých obcích jsou plánovány do poloviny r. 2010. (*Hana Vostrovská, www.charitapardubice.cz*)

Dobrovolník společník patří ke špičkám dobrovolné práce

KUTNÁ HORA: U příležitosti svátku sv. Vincence z Pauly a Dne Charity předal ředitel Oblastní charity Kutná Hora RNDr. Robert Otruba čestné diplomy třem dobrovolníkům, kteří vykonávají činnost dobrovolníka společníka. Paní Anně Malíkové a paní Zdeně Hlavinkové za práci na LDN v Kutné Hoře a panu Janu Kozákovi za práci v Domově Barbora u mentálně postižených mužů. Diplomy byly předány na akci *Oživená terasa*, která se konala ke Dni Charity v zahradě u Duhového Atria v Trebišovské ul. Toto středisko je budováno z velké části z výtežku Tříkrálové sbírky. Letos zde bylo proinvestováno z této sbírky 271 809 Kč. (*Marie Macková, www.charita.kh.cz*)

Foto: Kutnohorský deník

KALENDÁŘ NA LISTOPAD

1. Charitní ples pro Hospic Anežky České

K tanci a poslechu hraje kapela Relax Band pod ved. p. Drejsla.

Plesem provází herec Josef Pejchal (dr. Suk z Ordinance). Bohatá tombola a občerstvení.

7. 11. od 20 hod.

Sokolovna Červený Kostelec

Předprodej vstupenek - Dali, Papírnickví Ivín, Prodejna v hospici nebo přímo na místě. Pořádá: OCH Červený Kostelec.

Benefiční koncert Schola Gregoriana Pragensis

Ars antiqua – Paříž ve 13. st.

7. 11. v 17 hod.

kostel sv. Jakuba v Poličce

Pořádá: Oblastní charita Polička
Vstupné v předprodeji: Obchod Fimfárum a IC Polička.

Tento přední interpret světové středověké duchovní hudby **vedený Davidem Ebenem** přijede do Poličky na pozvání zdejší Oblastní charity.

Adventní koncert

Účinkuje Komorní smyčcový orchestr ZUŠ a Svatojakubská schola pod ved. Mgr. J. Kábrta

29. 11. od 18 hod.

Žižkův sbor Církve

Československé husitské

Červený Kostelec

Výtěžek benefičního koncertu bude věnován na provoz Hospice a rozvoj domácí hospicové péče.

DÁRCOVSKÁ SMS

Domov sv. Josefa v Žirči můžete podpořit odesláním SMS jednorázově ve tvaru:

DMS DOMOVJOSEF

roční podpora ve tvaru:

DMS ROK DOMOVJOSEF
na číslo 87 777

Podpořte kvalitní péči o nemocné roztroušenou sklerózou.

Hospic Anežky České můžete podpořit odesláním SMS jednorázově ve tvaru:

DMS HOSPICK

roční podpora ve tvaru:

DMS ROK HOSPICK
na číslo 87 777

Cena jedné DMS je 30 Kč, organizace obdrží 27 Kč. Při roční podpoře Vám bude automaticky odečítána částka 30 Kč každý měsíc. Více na www.darcovskasms.cz.

Děkujeme Vám!

• • • Vzdělávání • • •

Semináře pro zdrav. sestry Termíny pro podzim 2009:

- 10. 11. Péče o klienty s Diabetes mellitus
- 19. 11. Demence, Komunikace a asertivita v práci sestry
- 26. 11. Nové postupy v přednemocniční první pomoci

Tyto semináře (s možností získání kreditů) pořádá Oblastní charita Červený Kostelec ve spolupráci s Curatio v edukačním centru Háčko.

Info a přihlášky: Mgr. M. Frýbová, Háčko (Manž. Burdychových 245, 549 41 Červený Kostelec), tel.: 491 420 121/34, frybova@hospic.cz, www.ochck.cz

PŘIJĎTE SE PODÍVAT! V Letohradě otevřena prodejna papírnictví

Oblastní charita Ústí nad Orlicí otevřela v Letohradě u nádraží, v prostorách bývalého second handu, novou prodejnu papírnictví. Naleznete zde běžný sortiment kancelářského zboží, školní a výtvarné potřeby, přání z ručního papíru, drobné hračky, výrobky pro kreativní tvoření dětí atd.

Hledáme nové cesty, jak získávat prostředky na financování našich projektů - Občanské poradny a Domu pokojného stáří v Ústí n.O., Mateřského centra v Letohradě a Horní Sloupnici, Nizkoprahového zařízení pro děti a mládež, Půjčovny kompenzačních pomůcek ad. Nabízíme příjem objednávek na e-mail: papirnictvi@orlicko.cz a stálým odběratelům i možnost měsíční fakturace.

Kontakt: Oblastní charita Ústí nad Orlicí, Na Kopečku 356, 561 51 Letohrad, tel. 465 621 281, 465 620 247, www.uo.caritas.cz.

Dárcovská SMS

Projekty Oblastní charity Hradec Králové můžete podpořit i dárcovskou SMS ve tvaru:

DMS CHARITAHK

na tel. číslo 87777

Cena jedné SMS je 30 Kč, Oblastní charita HK obdrží 27 Kč. Tuto službu zajišťuje Fórum dárců. Více na www.charitahk.cz a www.darcovskasms.cz.

Děkujeme !!!

AKTUALITY

Výtěžek Eliščiny charitní sbírky 2009

HRADEC KRÁLOVÉ: Již tradiční Eliščina charitní sbírka proběhla 5. září 2009 v rámci Slavností královny Elišky na Velkém náměstí v Hradci Králové. Sbírkou uspořádala Oblastní charita Hradec Králové a její výtěžek ve výši 19 296 Kč bude věnován na pomoc rodinám zasaženým letošní nepřízní počasí. Agentuře Armentum, všem dárcům, kteří přispěli, a také našim dobrovolníkům děkujeme. (Alois Neruda, www.charitahk.cz)

5. narozeniny Respitní péče Jindra

LITOMYŠL: Dnem otevřených dveří oslavilo své páté narozeniny 8. října 2009 středisko Respitní péče Jindra v Litomyšli, které pomáhá rodinám pečujícím o nemohoucí blízké, a donedávna bylo jediným zařízením svého druhu v Pardubickém kraji. Jindra poskytuje tzv. odlehčovací služby včetně ubytování, nebo-li dočasně přebírá za rodiny veškerou péči o jejich nemohoucího blízkého po dobu jejich dovolené, nemoci nebo služební cesty apod. „Líbí se mi tu. Víte, umřel mi manžel, a tak jsem nerada sama v domě. Děti ke mně chodí, ale musí přes den do práce,“ vyprávěla klientka paní Marie, která je v Jindre už podruhé.

Odpolední oslavu zahájilo hudební vystoupení žáků zdejší základní školy. Narozeninový dort ochutnali i hosté z Pardubického kraje náměstek hejtmána ing. Roman Línek a radní Mgr. Miloš Macela. Další podporu města ve svém proslovu Jindre přislíbil také I. místostarosta ing. Jan Janeček z Městského úřadu Litomyšl.

„Za pět let jsme tu měli v péči téměř 300 klientů. V posledních letech se k nám dokonce každý 2. až 3. klient vrátil. Děkujeme za podporu našemu městu, kraji a všem příznivcům,“ promluvila k přítomným Bc. Markéta Bělohávková, ředitelka Farní charity Litomyšl, která středisko provozuje. (Jana Karasová)

Byty sociální rehabilitace po rekonstrukci znovu otevřeny

HUMPOLEC: Oblastní charita Havlíčkův Brod ve středu 21. 10. 2009 znovu otevřela Byty sociální rehabilitace v Humpolci, které prošly rekonstrukcí a nyní mají nové sociální zařízení. Rekonstrukci finančně podpořili Město Humpolec a Kraj Vysočina. Byty sociální rehabilitace slouží mladým lidem, kteří dosáhli plnoletosti a opouštějí dětský domov, výchovný ústav nebo pěstounskou péči a nemají žádné sociální zázemí.

Bydlení v těchto malometrážních bytech pro mladé je časově omezené. Uživatelé jsou vedeni k tomu, aby byli schopni postarat se sami o sebe, hospodařit s penězi a zvládat zátěžové situace. Dále, aby si uměli hledat a hlavně udržet zaměstnání, smysluplně vyplnit volný čas a postupně se zapojit do samostatného života. Služba je určena nejen pro Humpolec, ale i zájemce ze širokého okolí. V Bytech sociální rehabilitace, v Domě s pečovatelskou službou a v Astře – denním centru pro seniory proběhl 21. října také Den otevřených dveří pro širokou veřejnost. (Bc. Iveta Jarošová, www.charitahb.cz)

„Ve škole i v Afganistanu“

POLÍČKA: Oblastní charita Políčka spolu se Svatojosefskou jednotou pro Políčku připravují volný cyklus přednášek na nejrůznější témata. V průběhu roku, zhruba ve 2 až 3-měsíčním cyklu, navštíví Políčku řada zajímavých hostů, kteří se podělí se svými zkušenostmi v nejrůznějších oblastech společenského života, jako jsou např. služba v armádě, ve vězeňství, zdravotnictví atd.

První přednáška proběhla 16. 10. ve spolkovém domě Jordán. V přednášce nazvané *Ve škole i v Afganistanu* hovořil o svém působení v Armádě ČR por. ThBc. Peter Šabaka, vojenský kaplan Vojenské střední a vyšší odborné školy v Moravské Třebové a v r. 2008 člen mise Polní nemocnice v Afganistanu.

„Vojenští kaplani již delší dobu nejsou mezi příslušníky rezortu obrany vnímáni jako nějaká exotická a nikam se nehodící skupina, ale stali se normální součástí života armády. A to jak armády v mírové situaci České republiky, tak v podmínkách zahraničních misí,“ říká poradce ministra obrany pro duchovní službu Mons. ThLic. Tomáš Holub, Th.D. (Oblastní charita Políčka a Svatojosefská jednota pro Políčku, www.policka.charita.cz)

Papež Benedikt XVI. v naší zemi

pokračování ze strany 2

Bertone a arcibiskup Giovanni Coppa. Z Pražského hradu doprovodil vzácného hosta kardinál Miloslav Vlk, přivítali jej pražský světící biskup Václav Malý a farář svatovítské farnosti Ondřej Pávek. Ve své promluvě papež zdůraznil duchovní a historický význam katedrály a připomenul české mučedníky, sv. Ludmilu, Václava, Vojtěcha, Prokopa, Jana Nepomuckého a další osobnosti z 20. století. Biskupy, kněze a řeholníky povzbudil v jejich službě.

U Divotvůrkyně Tuřanské

V neděli 27. 9. od deseti hodin slavil papež bohoslužbu na letišti v Brně-Tuřanech a spolu s přítomnými poutníky se pomodlil i polední modlitbu Anděl Páně. Benedikt XVI. přistál na letišti v Brně – Tuřanech za slavnostního vyzvánění chrámových zvonů jihomoravské metropole

Žehnání evangeliářem při mši svaté v Brně - Tuřanech; foto: Antonín Forbelský

a dělových salv z hradu Špilberku. Poté nastoupil do „papamobilu“ a cestou do sakristie projížděl mezi jednotlivými sektory, aby se pozdravil s poutníky. Při bohoslužbě se Svatým otcem v Brně koncelebrovalo čtyřicet biskupů a tisíc kněží, z toho více než dvě stě ze zahraničí.

Pódium, na němž papež slavil bohoslužbu, zdobila socha Panny Marie Tuřanské z nedalekého mariánského poutního místa. Na hudebním doprovodu bohoslužby se podíleli Katedrální smíšený sbor Brno, žesťový orchestr, Svatomichalská gregoriánská schola, členové katedrální scholy při katedrále Svatého Ducha v Hradci Králové a řada sólistů.

V homilii se papež věnoval tématu naděje, které bylo jako jedna ze tří božských ctností vybráno pro brněnskou návštěvu. „Ve své druhé encyklice – *Spe salvi* – jsem zdůraznil, že jediná ‚jistá‘ a ‚spolehlivá‘ naděje je v Bohu. Historická zkušenost ukazuje, k jakým absurditám dospěje člověk, když vyloučí Boha z horizontu svých rozhodnutí a svého jednání... Musíme svou svobodu stále znovu a znovu zaměřovat k dobru,“ uvedl. Ve 12.45 hodin Svatý otec odletěl zpět do Prahy, kde bylo

připraveno setkání se zástupci ekumeny a s akademickou obcí.

Slavnost patrona české země

V den umučení sv. Václava, ochránce českého národa, 28. 9., slavil Benedikt XVI. ve Staré Boleslavi, za přítomnosti domácích i zahraničních biskupů, kněží, jáhnů a 50 000 věřících mši svatou. Setkání bylo určeno především pro mládež, pozvání však platilo pro všechny lidi dobré vůle.

Ještě před začátkem slavnostní mše svaté se papež zastavil v bazilice sv. Václava, kde se pomodlil na místě smrti svatého knížete. Do místa slavení bohoslužby, Proboštskou loukou, přijel mezi sektory „papamobilem“.

Benedikta XVI. přivítal kardinál Miloslav Vlk. V homilii, kterou podle očekávání Svatý otec začal v češtině, vyzdvihl příklad svatého Václava jako světce a s pohledem na něho rozvinul myšlenku svatosti v dnešní době. Řekl, že věnovat svůj život vytvoření spravedlivějšího světa, dokáže pouze ten, kdo si v srdci uchovává posvátnou bázeň. Ta pak umožňuje být věřícím lidem věrohodnými a připravenými šířit do společnosti křesťanské ideály. Svatý Václav také „měl odvahu dát přednost království nebeskému před kouzlem pozemské moci.“

Mladí lidé předali Svatému otci dva dary. Fotoknihu zachycující život mladých křesťanů v České republice a peněžní dar „Pro Afriku“ jako projev křesťanské lásky a solidarity. Jde o navázání na sbírky, které mladí lidé v posledních letech pořádali (ve Žďáru nad Sázavou v roce 2002 pro postižené povodněmi, při benefičním koncertu v Táboře v roce 2007 sbírka „Pro Haiti“ a při setkání ActIv8 na Velehradě v roce 2008 sbírka „Pro Ukrajinu“). Celková vybraná suma činila 289.922 Kč.

Poté Benedikt XVI. udělil poutníkům slavnostní požehnání a přemístil se do Arcibiskupského paláce v Praze. Po rozloučení na Apoštolské nunciatuře, kde během návštěvy bydlel, a letišti odletěl přesně v 18.14 letadlem Armády ČR zpět do Vatikánu.

(převzato ze zpráv TS ČBK, úpravy a mezititulky redakce)

Přivítání ve Staré Boleslavi; foto: Roman Málek

Dary pro Svatého otce

Každá hostitelská země u příležitosti významné návštěvy pokládá za čest, když může v podobě reprezentativních darů představit svoji bohatou kulturu či dovednost svých řemeslníků a výrobců potravin. Nejinak tomu bylo v případě papežské návštěvy v České republice.

Region východních Čech a Královéhradecké biskupství zastupovalo několik darů. Byly předány různým způsobem a při různých příležitostech. Při setkání společenských představitelů ve Španělském sále Pražského hradu dne 26. září předal biskup Mons. Dominik Duka, OP zbrusu nové kompletní vydání českého překladu tzv. Jeruzalémské bible ve zdobené vazbě. Přiblížil i jeho vznik: „Český překlad připravil tým pod vedením manželů Halasových podle francouzského originálu Jeruzalémské bible z konce 50. let 20. století. Je to překlad, který nejenom sleduje krásu jazyka, ale se svým biblickým aparátem také umožňuje studentovi teologie, knězi, katechetovi, aby mohl pracovat s Bibli na úrovni současné biblické a literární vědy.“

Při slavnostním obědě s Jeho Svatostí 28. září předal biskup Dominik další dary. Jedním z nich bylo mimořádné „papežské“ číslo teologické revue *Communio*, které pod titulem „Pocta Benediktu XVI.“ přináší jeho 25 vybraných textů a přibližuje tak osobnost Josepha Ratzingera českému čtenáři. Papež také dostal dva dary připomínající loňské výročí 700 let založení katedrálního chrámu Svatého Ducha v Hradci Králové – jednak stříbrnou pamětní medaili z dílny akademického sochaře Milana Knoblocha a jednak výpravnou knihu slovem i obrazem pojednávající o katedrále Svatého Ducha. Dary trvalé intelektuální a umělecké hodnoty vhodně doplnily dary vypovídající

Pohled na část darů při improvizované výstavce; foto: Luděk Bárta

o úrovni českých potravin. Pivovar Tambor ve Dvoře Králové připravil Svatému otci luxusní dárkovou kazetu svého piva Tambor – světlý ležák 11%, které nedávno obdrželo cenu v soutěži Dočesná 2009 v Žatci. Střední průmyslová škola potravinářská v Pardubicích upekla bavorský preclík ve tvaru iniciál „PB“ – papež Benedikt. Apoštolská nunciatura, kde bude Benedikt XVI. při své návštěvě pobývat, pohostila vzácného hosta čerstvými smetanovými jogurty z Chocenské mlékárny a firma Backaldrin mu jako prvnímu nabídla svou pekařskou novinku – tzv. Biblický chléb, složený z ingrediencí, o kterých se zmiňuje přímo Bible.

Vojtěch Macek, Luděk Bárta

Slavnost na Gothardu

Na hoříckém vrchu Gothardu byla koncem září slavnostně odhalena pamětní deska připomínající určení zeměpisné polohy Hořic, přesněji věže kostela sv. Gotharda. Měření v čele s hoříckým rodákem Ladislavem Josefem Janderou uskutečnili v roce 1818 astronomové Alois Martin David, Jan Černý a Josef Morstadt.

Účastníky malé připomínkové slavnosti přivítal v gothardském kostele organizátor akce. Do historických souvislostí poté uvedli všechny přítomné historici Oldřiška Tomíčková, která zmínila historii vrchu Gothard, a Tomáš Petráček, jenž připomněl úlohu kněží v národním obrození. Neméně zajímavé bylo vystoupení Petra

Otevírání schránky z bány kostela; foto: Pavel Bičíště

Holoty z Výzkumného ústavu geodetického, topografického a kartografického, v němž přiblížil technický popis vlastního měření. Závěrem promluvili

senátor Jiří Liška a královéhradecký biskup Mons. Dominik Duka, OP. Součástí setkání bylo rovněž otevření schránky, která se nacházela v báni právě opravované věže kostela sv. Gotharda. Její obsah se stal předmětem podrobnějšího bádání a následně byl spolu se svědectvím dnešních dnů znovu uložen do věže.

Připomeňme, že Ladislav Josef Jandera se narodil v Hořicích v roce 1776. Roku 1800 vstoupil k premonstrátům. Po univerzitních studiích záhy převzal přednášky matematiky a fyziky profesora Stanislava Vydry, královéhradeckého rodáka a bývalého jezuitu. Později se stal děkanem na filozofii, od roku 1828 rektorem tehdejší Karlovo-Ferdinandovy univerzity v Praze. Na své rodné město nikdy nezapomněl a snažil se různými způsoby (nadace) podporovat místní kulturu.

I další dva aktéři tehdejších událostí byli kněžími. Alois Martin David byl členem premonstrátského konventu v Teplé. Roku 1799 se stal ředitelem pražské hvězdárny v Klementinu. Spolu s vatislavským profesorem Jungnitzem a Bernhardem von Lindenau provedl řadu pokusů týkajících se určování zeměpisných souřadnic. Jan Černý, který tehdy působil jako farář v nedalekých Chodovicích, byl žákem profesora Davida a i během své pastorační činnosti na českém venkově se nadšeně věnoval amatérské astronomii.

Pamětní desku, připomínající ty, kteří se zasloužili o zajímavé prvenství Hořic mezi českými městy, odhalili spolu s místostarostou Jaroslavem Váchou biskup Dominik Duka a senátor Jiří Liška. Deska, která vznikla na popud hoříckého patriota Jaroslava Formánka, je zasazena do zdi vpravo vedle vchodu do starého hřbitova.

Luděk Bárta

POMŮCKA: MAIN, RAS, AMINA, ZALA	SRK	NÁŠ OPE- RATOR MOBILNÍCH TELEFONŮ	LUČNÍ POROST		KORALOVÝ OSTROV PRSTEN- COVÉHO TVARU	ITAL. ŘEKA	LATIN. JMÉNÍ	PŘÍBUZNÉ	ODEZVA	JEMENSKÁ ZRCENINA		PRAVÍTKO	JMÉNO ZPĚVAČKY MAY
ABELŮV BRATR				TĚLOVÉ- DEC							ŘÍMSKY 55		
ČAPKOVO DRAMA				ŽENSKÉ JMÉNO (15. 10)							OSLÍ HYKÁNÍ		
1. ČÁST TAJENKY				CVIK							PODPIS ANONYMA PLAVECKÝ STYL		
LITERÁRNÍ ÚTVAR							AMERIČAN (SLANG)						
STÁT V USA					„Byla mu dána vladařská moc, sláva a království, aby ho uctí- vali všichni lidé různých národ- ností a jazyků. Jeho vladařská moc je moc věčná, která nepomi- ne a jeho ...“ (pokračování v tajence)						VRCHOLEK HORY		
ZN. TELLU- RU			PROTI- KLAD	NĚM. TAK						ETIOP. SÍDLO			
ZAKLADA- TEL TRÓJE										TEDY		MORBUS	MOHAME- DOVA MATKA
										KLESAT			
	STARO- REČKÁ KRAJINA	PŘEDLOŽ- KA 1000 KG			VISET	FR. ATOL	ZMENŠIT SE	PRACOVI- TÁ ZDE					
ZNAČKA VYSAVAČŮ				PLAKÁT								NÁZEV HLÁSKY	
INDIÁNSKÁ ZBRÁNĚ				2. ČÁST TAJENKY PLATIDLO ČINY							SOLMI- ZAČNÍ SLABIKA RUSKÉ SÍDLO		
KÓD INDIE			POMALÝ					ZÁPORNÝ ION					
MPZ SÁRSKA			RUSKY TENTO					PUCCINIHO OPERA					

Řešení křížovky, včetně uvedení biblické knihy, kapitoly i verše, poslejte na adresu redakce (viz tiráž) do 15. 11. 2009. Odpověď je samozřejmě možné zaslat i elektronickou poštou na adresu: ikd@diecezezhk.cz. Vylosovaný úspěšný řešitel od nás získá věcnou cenu věnovanou Karmelitánským nakladatelstvím. Tajenka z minulého čísla: „On svým andělům vydal o tobě příkaz, aby tě chránili na všech tvých cestách.“ (Žl 91,11) Výherce: Ing. Jaroslav Novotný, Hradec Králové

Poutní místa v Královéhradecké diecézi

1. Ve které obci se nachází kostel s unikátní kazatelnou ve tvaru velryby?

- a) Golčův Jeníkov
- b) Kožlí
- c) Krásná Hora
- d) Pěčín
- e) Kratonohy

2. Na které poutní místo se letos uskutečnila celodiecezní pout?

- a) Libice nad Cidlinou, rodiště svatého Vojtěcha
- b) Králíky, Hora Matky Boží
- c) Rokytnice v Orlických horách, Anenská pouť
- d) Sněžka, kaple svatého Vavřince

e) Luže, Chrám Panny Marie Pomocné na Chlumku

3. Největší kostel v královéhradecké diecézi se nachází?

- a) v Sedlci u Kutné Hory
- b) v Neratově
- c) v Hradci Králové, katedrála Svatého Ducha
- d) v Nové Pace
- e) v Chlumku u Luže

4. Jaké poutní místo Královéhradecké diecéze je na obrázku?

- a) Nová Paka
- b) Dvůr Králové nad Labem
- c) Zvičina

- d) Koclěřov
- e) Bystré

Na vaše odpovědi se těšíme do 15. 11. 2009.

Správné odpovědi z IKD

10/2009: 1) b; 2) a; 3) d; 4) a

Pravidla kvízu 2009: V každém kole je pět otázek, za každou správnou odpověď získáte 1 bod. Po dosažení nejméně 15 bodů jdete do slosování, ve kterém vylosujeme tři výherce.

Diář biskupů

Mons. Dominik Duka, OP

- 1. 11. 9.30 HK, katedrála Svatého Ducha, mše sv. ze slavnosti Všech sv.
- 2. 11. 7.30 HK, Pouchov, mše sv.
16.30 Podlažice, modlitba za zemřelé
17.00 Chrast u Chrudimi, mše sv.
- 3. 11. 10.00 HK, biskupství, jednání Komise pro katolickou výchovu ČBK
18.00 HK, Adalbertinum, 60. výročí Studijní a vědecké knihovny v HK
- 4. 11. 19.30 HK, Muzeum východních Čech, výstava o Františku Ulrichovi
- 5. - 6. 11. Brno, setkání biskupů
- 7. 11. 19.00 HK, Pouchov, koncert J. Svěceného a V. Uhlíře
- 9. 11. 10.00 HK, biskupství, schůze vikářů
- 10. 11. 9.00 HK, Nové Adalbertinum, konference DTI „Církev, žena a společnost ve středověku“
- 12. 11. 10.00 Náchod, konference vikariátu Náchod
15.45 HK, Adalbertinum, setkání s animátory seniorů
18.30 HK, katedrála Svatého Ducha, mše sv. – rekviem za biskupa Mořice Píchu
- 13. 11. 18.30 HK, katedrála Svatého Ducha, mše sv., 20. výročí kanonizace sv. Anežky České
- 14. 11. Praha, kostel PM Vítězné, pouť k Pražskému Jezulátku
- 16. 11. 19.00 Lanškroun, restaurace U Pastýře, beseda pro veřejnost
- 17. 11. 18.30 HK, katedrála Svatého Ducha, mše sv. – rekviem za oběti totalitních režimů
- 18. 11. 10.00 HK, biskupství, sympozium DTI o biskupské rezidenci (300 let)
- 21. 11. 18.00 Dvůr Králové n. L., mše sv.
- 23. 11. 9.30 HK, katedrála Svatého Ducha, celodíecézní kněžský den
- 24. 11. 9.30 Praha, Stálá rada ČBK
- 26. 11. Golčův Jeníkov, generální vizitace
- 29. 11. 10.00 Anenská Studánka, mše sv. a beseda

Mons. Josef Kajnek

- 1. 11. 17.30 HK, katedrála Svatého Ducha, kapitulní nešpory
- 2. 11. 7.30 HK, Pouchov, mše sv.
- 5. 11. 9.30 Brno, setkání Pastorační povolání
- 8. 11. 14.00 Chotovice, žehnání zvonu a praporu
- 9. 11. 10.00 HK, biskupství, schůze vikářů
- 13. 11. 18.30 HK, katedrála Svatého Ducha, mše sv., 20. výročí kanonizace sv. Anežky České

17. 11. 18.30 HK, katedrála Svatého Ducha, mše sv. – rekviem za oběti totalitních režimů

23. 11. 9.30 HK, katedrála Svatého Ducha, celodíecézní kněžský den

Mons. Karel Otčenášek

- 2. 11. 9.30 HK, katedrála Svatého Ducha, mše sv.
- 12. 11. 10.00 HK, kostel Panny Marie, mše sv. pro Celostátní setkání animátorů seniorů
- 23. 11. 9.30 HK, katedrála Svatého Ducha, celodíecézní kněžský den

Krátké zprávy

Jmenování:

S platností od 1. 10. 2009 byl jmenován **Mgr. Jan Barborka**, farní vikář ve Vysokém Veselí, kaplanem pro mládež vikariátu Jičín, **Mgr. Pavel Jäger**, farní vikář v Kutné Hoře, kaplanem pro mládež vikariátu Kutnohorsko-poděbradského, **Wiesław Kalemba**, farní vikář v Trutnově I, kaplanem pro mládež vikariátu Trutnov, **Mgr. Josef Roušar**, farní vikář v Dolní Čermné, kaplanem pro mládež vikariátu Žamberk, **P. Tadeáš Róbert Spišák, OPraem.**, farní vikář v Želivě, kaplanem pro mládež vikariátu Humpolec.

Ustanovení:

S platností od 19. 9. 2009 byl **Mgr. Štefan Brinda**, diecézní novokněz, ustanoven farním vikářem v České Třebové. S platností od 1. 10. 2009 byl **Mgr. Jan Hubálek**, jáhen v Přelouči, ustanoven k jáhenské službě v Opatově v Čechách.

Odchod na trvalý odpočinek:

Od 25. 9. 2009 odchází **Jiří Škoda**, farní vikář v Dohalicích, na trvalý odpočinek.

Konkurs na funkci ředitele školy

Českomoravská provincie Římské unie řádu sv. Voršily, IČ 00408263, 110 00 Praha 1 –Nové Město, Ostrovní 11/139, vyhlašuje konkurs na funkci ředitele/ředitelky Církevního gymnázia sv. Voršily, IČ46406735, 284 01 Kutná Hora, Poděbradova (Jiřího z Poděbrad) 288. Požadavky na uchazeče včetně potřebných dokladů si lze vyžádat na adrese zřizovatele (též písemně nebo e-mailem: vorsilkyru@email.cz).

Příhlášku včetně všech požadovaných příloh je třeba doručit v písemné podobě nejpozději **10. 12. 2009 do 15.00 hod.** do sídla zřizovatele. To platí i pro přihlášky poslané poštou. Přepokládaný termín konání konkursu: od 4. 1. do 12. 1. 2010. Přepokládaný nástup do funkce: **1. 2. 2010.**

Konference „Církev, žena a společnost ve středověku“

U příležitosti **20. výročí kanonizace sv. Anežky České** pořádá Diecézní teologický institut ve spolupráci s Kabinetem regionálních církevních dějin FF UHK a Katedrou náboženské výchovy a charitativní práce PdF UHK odbornou konferenci.

Konference se zaměří na postavení a role ženy – šlechtičny a řeholnice ve vrcholném středověku. K tématu přistoupí z hlediska politických, sociálních a kulturních dějin, dějin umění, teologie a dějin spirituality. Konference se také bude věnovat životu a dílu sv. Anežky a dějinám jejího kultu.

Konference se uskuteční **10. listopadu 2009** od 9.00 hod. v Hradci Králové v prostorách Nového Adalbertina, Velké náměstí 32. Konference je volně přístupná pro kněze, jáhny, pastorační asistenty, studenty, a další zájemce z řad veřejnosti.

Program:

9.00 **ZAHÁJENÍ**

Mons. Dominik Duka OP, biskup královéhradecký

Tomáš Petráček (PdF UHK Hradec Králové) *Evangelium, církev a žena: několik tezí k postavení ženy ve středověkém křesťanstvu*

I. Sv. Anežka; život a dílo (9.20 – 11.15)

Petr Piňha: *Svatá Anežka Česká v ženské linii českých duchovních a kulturních dějin*

Christian-Frederik Felskau (Istituto Italiano di Cultura, Köln) *Der Fall Agnes von Böhmen: Relevanz und Ausprägung des „evangelischen Aufbruchs“ im 13. Jahrhundert innerhalb der Gesellschaft der böhmischen Krone*

Marek Pučálík O. Cr. (KTF UK Praha) *Sv. Anežka zakladatelka křižovníků s červenou hvězdou*

sr. Ludmila Pospíšilová OSF (Institut františkánských studií, Praha) *Sv. Anežka a její boj o řeholi*

II. Sv. Anežka a její doba; postavení ženy ve středověké církvi a společnosti

Kateřina Čadková (FF UPa Pardubice) *Ženská zbožnost 13. věku - stejné výzvy, různý prostor? Srovnání prostředí Itálie a českých zemí*

Pavel Blažek (AV ČR Praha) *Žena očima středověkých kazatelů*

polední přestávka 12.15 – 13.30

Tomáš Krejčík (FF OU Ostrava) *Pečeti ženských klášterů a jejich členek v českém středověkém státě*

Pavel Hruboň (FF OU Ostrava) *Papežská kurie a ženské kláštery na Moravě*

Maria Pretzschner (TU Dresden) *Margareta von Ungarn – eine Heilige der Árpádendynastie*

III. Kult sv. Anežky a jeho odraz v kultuře (15.00 – 17.20)

Petr Kubín (KTF UK Praha) *Neúspěšné pokusy o Anežčino svatořečení ve středověku*

Jan Kalivoda (FF UK Praha) *„Rari nantes in gurgite vasto.“ Anežská hagiografie ve věru staletí*

Zuzana Všetečková (Ústav dějin umění AV ČR Praha) *K interpretaci Františkánského Breviře z UPM*

Pavel R. Pokorný (Ústav dějin umění AV ČR Praha) *Vývoj znaku kláštera křižovníků s červenou hvězdou*

Věra Němečková (FF UHK Hradec Králové) *Sv. Anežka na bankovkách, mincích a medailích*

Úmysly apoštolátu modlitby

Listopad 2009

Všeobecný úmysl: Aby všichni muži a ženy na světě, zvláště ti, kteří mají zodpovědnost v oboru politiky a ekonomiky, nikdy neselhali ve svém závazku chránit stvoření.

Misijní úmysl: Aby věřící z různých náboženství prostřednictvím svědectví svého vlastního života a bratrského dialogu jasně ukazovali, že Boží jméno je nositelem pokoje.

Národní úmysl: Aby správné pojetí svobody a demokracie vedlo k překonání závislostí, pokušení konzumu a negativních jevů v naší společnosti.

Symposium k 300. výročí vybudování biskupské rezidence v Hradci Králové

V letošním roce si připomínáme **300 let od symbolického završení nejdůležitější etapy výstavby biskupské rezidence v Hradci Králové**. Roku 1709 byla v rámci budování sídla královéhradeckých biskupů dokončena výstavba kaple sv. Karla Boromejského. Při této příležitosti pořádá Diecézní teologický institut a občanské sdružení Katedrála 2008 ve spolupráci s Univerzitou Hradec Králové **odborné symposium**. Jeho cílem je poukázat na vznik a vývoj tohoto sídla královéhradeckých biskupů v souvislostech politických, sociálních, církevních a kulturních dějin. Jednání by mělo představit nejnovější výsledky a směry bádání v širokých souvislostech. Symposium se uskuteční **18. listopadu 2009** v prostorách Biskupské rezidence, Velké náměstí 35. Symposium je přístupné pro kněze, jáhny, pastorační asistenty, studenty, a odbornou veřejnost po předchozím přihlášení na adrese dti@diecezezhk.cz.

Program:

10.00	zahájení Mons. Dominik Duka OP , biskup královéhradecký
10.15 – 10.45	Tomáš Petráček (PdF UHK Hradec Králové)
<i>Církev, biskupové a jejich rezidence (historicko-teologický úvod)</i>
10.45 – 11.15	Vladimír Hrubý (PdF UHK Hradec Králové)
<i>Historie dosavadního bádání</i>
přestávka	
11.30 – 12.00	Pavel Vlček (ČVUT Praha)
<i>Ke stavebním dějinám královéhradeckého biskupství</i>
12.00 – 12.30	Jiří Slavík (Národní památkový ústav, ÚOP v Josefově)
<i>Hledání místa pro rezidenci</i>
přestávka	
13.15 – 13.45	Radek Bláha – Jiří Sigl (Muzeum východních Čech Hradec Králové)
<i>Archeologické výzkumy v církevních objektech jižní části Velkého náměstí (1990 - 2008)</i>
13.45 – 14.00	Tomáš Petráček (PdF UHK Hradec Králové)
<i>Rezidence v relacích ad limina hradeckých biskupů</i>
14.00 – 14.30	Petr Macek (FF UK Praha)
<i>Biskupská rezidence a kanovnícké domy v Litoměřicích</i>
přestávka	
14.45 – 15.15	Roman Ševčík
<i>Restaurování významných obrazů z biskupské rezidence v Hradci Králové</i>
15.15 – 15.45	Radek Martinek (Diecézní konzervátor)
<i>Ikonografie biskupské kaple sv. Karla Boromejského</i>

Diecézní teologický institut Doctrina christiana

Sobota 7. 11. 2009

9.00 – 10.30 Věřím v těla vzkříšení a život věčný - *ThLic. Vojtěch Brož*
11.00 – 12.30 Postavy světců v dílech mistrů klasické hudby - *RNDr. Václav Derner*

Zprávy z ČM Fatimy

Na první listopadovou sobotu **7. 11. 2009** připravujeme program s komunitou Božího Milosrdenství. Můžete přijet už v pátek **6. 11. 2009** večer. Možnost přenocování. Hlavní mši svatou na první sobotu bude sloužit novokněz P. Jiří Filipec a udělí novokněžské požehnání.

Fatimská vigilie bude ve čtvrtek **12. 11. 2009** v 18.00 hod. **Fatimský den** proběhne v pátek **13. 11. 2009** v 9.00 hod. Pouť naší diecéze do Prahy k **Pražskému Jezulátku** se uskuteční v sobotu **14. 11. 2009**. Mši svatou v 10.30 hod. v kostele Panny Marie Vítězné bude sloužit otec biskup Dominik Duka, OP a otec arcibiskup Karel Otčenášek. Pouť je určena především rodinám a společenstvím.

Víkend seniorů v Koclířově připravujeme ve dnech **27. - 29. 11. 2009**.

Na pondělí **23. 11. 2009** v 17.30 hod. plánujeme **večeřadlo v Novém Adalbertinu** v Hradci Králové.

Ve dnech **4. - 6. 12. 2009** proběhne **Mariánský adventní víkend** s programem 1. mariánské soboty. Hlavní host: Mons. Dominik Duka, OP.

Nový program Fatimského apoštolátu na rok 2010 je již k dispozici. Můžeme ho zaslat poštou, případně jej najdete na našich internetových stránkách.

Kontakt: Fatimský apoštolát v ČR, č.p. 195, 569 11 Koclířov u Svítav, tel., fax: 461 543 164,6; mobil: 731 598 752; e-mail: fatima@iol.cz nebo recepce@tiscali.cz; URL: www.cm-fatima.cz

Číhošť

„Zde ve svatostánku je náš Spasitel“

Smírné pobožnosti v Číhošti: 14. 11.

Program: 8.30 Svatý růženec; 9.15 Mše svatá; 10.15 Výstav NSO – soukromá adorace; 13.00 Společná adorace; 13.30 Aktuální rozhovor; 15.30 Ukončení

Příležitost ke svátosti smíření.
Vlaková stanice Leština u Světlé n. Sázavou (vzdálená 6 km), na trati Kolín – Havlíčkův Brod.

Informace: Římskokatolická farma, Číhošť č. 1, tel.: 569 432 782, e-mail: cihost@seznam.cz

Hoješín

Noční adorace v roce 2009 v Hoješíně: 6. - 7. 11., 11. - 12. 12.

Kontakt: Školské sestry Hoješín, S. Terezie – tel: 469 676 181, mobil: 723 180 121

Slatiňany

Kněží chrudimského vikariátu a Školské sestry OSF Slatiňany si vás dovolují srdečně pozvat na Modlitby za kněžská a řeholní povolání, které se konají každou 2. sobotu v klášterní kapli, Nádražní ul. č. 153 (asi 200 m od nádraží)

Termíny v roce 2009: 14. 11., 12. 12.

Program:

9.30 modlitba sv. růžence

10.00 Mše sv.

10.45 Adorace

11.15 občerstvení

11.45 Křížová cesta

Želiv

Duchovní obnovy v první sobotu

Termín: 7. 11., 5. 12.

Program:

14.00 zahájení; 14.10 přednáška; 15.00 Loretánské litanie; 15.20 adorace Nejsvětější svátosti (možnost svátosti smíření); 16.30 modlitba svatého růžence; 17.00 pontifikální mše sv.

7. 11. 2009 Host: P. Augustín Ján Grambal, OPraem., Duše v očištění a odpustky

5. 12. 2009 Host: P. Gabriel Jozef Labuda, OPraem., Advent – příprava na Vánoce

Eljon Špindlerův Mlýn

Nauka o perspektivě II.

Termín: 13.- 16. 11. 2009

Lektor: Margita Abrmanová, výtvarný pedagog

Pokračování kurzu z jara tohoto roku. Účastníci se seznámí jak s konstrukcí perspektivy, tak jejím užitím při volné fantazijní práci. Inspirovat se budou starověkou literaturou (Epos o Gilgamešovi), případně sur-

realismem. Na programu budou opět i kapitoly z dějin umění. Pro ty, kteří neabsolvovali minulý kurz, lze v krátkosti doplnit nejdůležitější teorii z minulé části. V praktické tvůrčí činnosti není neabsolvování minulého kurzu na závadu.

Adventní víkend ticha

Termín: 27. - 29. 11. 2009

Lektor: P. Jiří Šlégr

Adventní čas je plný tajemství a očekávání. Vydejme se společně na cestu za tajemstvím, které s sebou přinesl a stále přináší sám Ježíš Kristus.

Více informací a přihlášky:

Středisko Eljon

543 51 Špindlerův Mlýn 33

tel+fax 499 523 852,

mobil 732 580 154, po-pá 8-14 hod.

info@eljon.cz

www.eljon.cz

Dům setkání Albeřice

Dům setkání Albeřice rekreační a školící zařízení křesťanského občanského sdružení YMCA Setkání nabízí:

„Na prvním sněhu!“ - prodloužený víkend pro rodiny

11. - 15. 12. 2009

Již 5. ročník předvánočního setkání rodin na prosincovém sněhu. Přes den lyžování pod vedením zkušeného lyžařského instruktora. Mimoto možnost odpočinku, neformálních rozhovorů, společných her s dětmi v prostředí křesťanských rodin. Duchovní program ráno a večer vede P. Vyhnálek. Organizuje YMCA Živá rodina.

Pletení košíků z proutí – Víkend pro rodinu

15. - 17. 1. 2010

Na této akci se můžete naučit, pod vedením zkušeného košíkáře R. Ševčíka, plést z vrbového proutí nebo pedigu a odnést si vlastnoručně vyrobený košík. Současně prožít vzácný čas se svojí rodinou a přáteli, vyplněný nejen tvořením ale i společným sdílením, lyžováním, modlitbou či hrami.

Expedice Arctos – Pololetky pro otce s dětmi

28. - 31. 1. 2010

Dobrodružný a hravý čas pro společné prožívání vztahu otců se svými dětmi, podbarvený atmosférou objevů a dobývání severní točny a reality drsné krkonošské přírody. Vhodný pro děti ve věku 7 - 12 let.

Zimní rekreace rodin únor, březen 2009

Dům setkání, Alberice (Krkonoše) nabízí v době školních prázdnin týdenní zimní pobyty rodin v příjemném prostředí křesťanského zařízení a krásné horské přírody, s vynikajícími podmínkami pro zimní sporty, za velmi příznivé ceny. Program je individuální podle zájmů rodin. Některé turnusy mají možnost využít nabídku společných programů: duchovních, tvořivých, nebo poradenství a přednášky zaměřené na rodinné vztahy.

Blíží informace a přihlášky i na jiné akce najdete na www.setkani.org nebo u M.Vyleřala: ymca@setkani.org, tel: 731 625 615.

Těšíme se na setkání s vámi!

Kolín

Exerciční dům Tovaryšstva Ježíšova v Kolíně nabízí na podzim 2009 tato duchovní cvičení:

6. 11. – 8. 11. 2009

Být jezuitou dnes, P. Josef Horehled, SJ

1. 12. – 5. 12. 2009

Adventní duchovní obnova pro všechny, P. Josef Hladíš, SJ

8. 12. – 13. 12. 2009

Adventní duchovní obnova pro všechny, P. Josef Čupr, SJ

Ubytování v jednolůžkových pokojích s vlastním sociálním zařízením.

Cena pobytu: 450,- Kč za 1.den, 350,- Kč za každý další den.

Kontaktní adresa:

Exerciční dům; Kutnohorská 26
280 02 Kolín

e-mail: exercicie.kolin@seznam.cz

Pro seniory

Nabídka skript pro farní i jiná seniorská společenství

Nevíte, jaká témata probírat během setkávání seniorů? Potřebujete inspiraci? Diecézní centrum pro seniory nabízí jako pomůcku pro vedení společenství seniorů nová skripta P. Antonína Krasuckého OP, zaměřená na Žalmy – školu modlitby a života.

Příspěvek na tištěnou verzi je 50,- Kč.

Na internetových stránkách www.dcschk.cz a www.animatori.cz je možné si skripta stáhnout zdarma.

Literární soutěž pro seniory a lidi středního věku

Diecézní centrum pro seniory vyhlašuje I. ročník literární soutěže pro seniory a lidi středního věku v těchto kategoriích:

- křesťanská poezie
- úvaha (o seniorském věku)
- pohádka (tématicky zaměřená především na prarodiče a vnoučata)

Délka prací není stanovena. **Příspěvky se zasílají do 10. 12. 2009** na adresu Diecézního centra pro seniory vždy s uvedením jména, věku, celé adresy a zvolené kategorie autora. Soutěž je možné využít také jako jednu z aktivit během setkávání seniorů ve farnosti.

Nejzajímavější příspěvky budou oceněny (ceny věnovalo Karmelitánské nakladatelství) a některé také zveřejněny v občasníku Radost nebo na internetových stránkách diecézního centra www.dcschk.cz a www.animatori.cz.

Celostátní setkání animátorů seniorů – mimořádná akce opět po roce v Hradci Králové

12. – 13. 11. – Hradec Králové – Adalbertinum, za účasti biskupů Mons. ThLic. Dominika Duky OP, Mons. ThLic. Karla Otčenáška, PaedDr.h.c., Mons. Pavla Posáda a přednášejících Mons. doc. Aleše Opatrného, prof. Jana Sokola, doc. Mireii Ryškové, P. Marka Orko Váchy, Ph.D., Mons. Tomáše Holuba, Th.D., PhDr. Jaroslava Šturmy, Mgr. Ing. Marie Zimmermannové a dalších.

Prožijte dva dny ve společnosti animátorů různých seniorských společenství a obohaťte se prostřednictvím formačně připraveného programu.

Stále je možné se hlásit!

Benefiční koncert Zory Jandové a Zdenka Mertvy „Fifty – fifty“ pro širokou veřejnost

12. 11. – Hradec Králové – Adalbertinum, Velký sál (třída ČSA) od 19.30. Vstupné dobrovolné, objednávka místenek na kontaktech níže. Výtěžek bude věnován Domu sociálních služeb pro seniory Na Kropáčce v Hradci Králové. Pořádáno v rámci Celostátního setkání animátorů seniorů.

Adventní duchovní obnova nejen pro seniory

V příjemném a klidném prostředí Diecézního střediska Marianum Janské Lázně. **Termín:** 7. – 10. 12. 2009 s možností prodloužení do 11. 12. 2009. Exerციtátor: P. Jan Rybář SJ. **Cena:** 1590,- Kč (ubytování na 3 noci, plná penze) nebo 2080,- Kč (ubytování na 4 noci, plná penze). Uzávěrka přihlášek: 27. 11. 2009.

Adventní setkání

Proběhne 12. 12. 2009 od 13.30 do cca 15.30 hodin v Hradci Králové v Novém Adalbertinu. Program: beseda o Spojených státech amerických s názvem „Amerika, země zaslíbená“ (provází Mgr. Veronika Čepelková), společný zpěv, informace z Diecézního centra pro seniory

Diecézní centrum pro seniory v roce 2010 zprostředkovává a nabízí tyto cesty:

Životní pouť do Svaté země „s otevřenou biblí“ pro všechny věkové generace s královéhradeckým biskupem Mons. ThLic. Dominikem Dukou, OP a P. Mgr. Pavlem Dokládačem v termínu 9. – 16. 3. 2010 (nabídka CK Avetour), konečná cena (se všemi poplatky a vstupny): 21 500,- Kč. **Uzávěrka přihlášek a plateb:** 10. 2. 2010.

Duchovně-odpočinkový pobyt pro seniory a další zájemce ve vysokohorské La Salette a návštěva Ars v roce kněží – květen 2010 (duchovní doprovod a exerციtátor: P. ICLic. Miloš Šiffel)

Připravujeme: **Toulky Německem** s návštěvou rodného města papeže Benedikta XVI. a dalších míst

Publikace Pouť svatozemská

Malá publikace obsahující texty a střípky osobního pohledu z celoročního seriálu pro časopis IKD v roce 2006 o biblických místech ve Svaté zemi, doplněné fotografiemi a úvodními verši. **Cena:** 69,- Kč.

Objednávky na telefonu 737 215 328 nebo e-mailu: cepelkova@diecezechk.cz

Informace, objednávky a přihlášky:

Diecézní centrum pro seniory, Velké nám. 35, Hradec Králové 500 01, tel.: 495 063 661, mobil: 737 215 328, email: dcs@diecezechk.cz, www.dcschk.cz (online přihláška), www.animatori.cz (online přihláška na celostátní setkání animátorů seniorů), skype: seniori.diecezechk.cz

Proglas

Radio Proglas v královéhradecké diecézi naladíte na frekvencích 93,3 FM z Pradědu nebo 97,9 FM z Ještědu. Vysílání naleznete také v nabídce kabelových společností po celém území České republiky, je možné připojit se přes internet nebo satelit. Informace najdete na www.proglas.cz. Jestliže máte zájem dostávat zdarma podrobný program vysílání Radia Proglas přímo do vaší e-mailové schránky, stačí o něj požádat na adrese: redakce@proglas.cz.

První listopadový Barvínek vysílaný 3. 11. nese název „Tluče bubeníček“. O tom, jak se hraje na bubny a jaká hudba se dá hrát se souborem bicích nástrojů, pohovoří Jiří Havelka ze ZUŠ v Jičíně a muzikant David Vít. „Vrať se“, tak se jmenuje další vydání Barvínu s datem 14. 11. Od Michala Vejlupka z České bumerangové asociace se dozvíme, jak se hází bumerangem, a také to, že bumerang původně nebyl loveckou zbraní, ale spíše zábavou australských domorodců. „Dobrodružství princezny Anežky“, to není pohádka, ale vyprávění o životě svaté Anežky české, které zachytíte 17. 11. Co v její době znamenalo být princeznou? Co mohla, co musela, co nesměla? A co se změnilo, když vstoupila do kláštera? O tom si chceme povídat dvacet let po jejím svatořečení. 24. 11. přineseme poslední listopadový díl Barvínu. Zamysleme se nad tím, jak se dá prožít advent... Relaci zachytíte pravidelně v úterý od 16.00 hodin.

V pravidelném pátečním čase v 16.00 hodin nabízíme reakce na aktuální témata, rozhovory a debaty u kulatého stolu víry v rubrice **Všimli jsme si**. V pátek 6. 11. se nám představí novokněz z českobudějovické diecéze, P. Josef Prokeš, jehož životním heslem je „sloužit nejvyšší Pravdě a Lásce věrně v každé době“. První rok v misijní stanici ve Venezuele nám popíše salesiánka Jarмила Chorovská, a to 13. 11. Promluví o začátcích svého působení na misi u indiánského kmene Janomami v Amazonském pralese u Orinoka ve Venezuele. Ředitel Radia Proglas P. Martin Holík bude k dispozici na telefonní lince 20. 11. Vintířovské inspirace nabídneme 27. 11. Pozoruhodnou osobnost svatého Vintíře přiblíží sklářská výtvarnice Vladimíra Tesařová.

Týdeník **Oktáva**, věnovaný klasické hudbě, vysíláme každý pátek od 16.55 hodin. 6. 11. představíme život a dílo hudebního skladatele Jana Nováka, od jehož smrti letos uplynulo 15 let. 13. 11. uslyšíte besedu se zástupci Filharmonie Brno, kteří nás poinformují o zahraničních cestách a o připravovaných koncertech orchestru. Na 20. 11. je připraven devátý díl cyklu Varhany v našich kostelích. Před 300 lety se v Holešově na Moravě narodil skladatel František Xaver Richter. O něm i o jeho díle promluví muzikoložka Mgr. Jana Slimáčková.

Kam nás tento měsíc zavede **Vstupenka na operu a operetu**? 29. listopadu roku 1924 zemřel v Bruselu miláček operního publika Giacomo Puccini. Napsal velké množství slavných oper, z nichž každá brzy po své premiéře našla cestu i do Čech. Pokud patříte mezi Pucciniho příznivce, přijďte si na své. Listopadové sobotní večery věnujeme právě tomuto autorovi. Hudební pořad Vstupenka na operu a operetu zachytíte na vlnách Proglasu každou sobotu od 21.20 hodin.

Pořad z regionů: v sobotu 21. 11. v 17.00 hodin se přihlásí jihočeské studio Jan. Spolu s redaktorem Petrem Pospíšilem nahlédneme do **Centra sociálních služeb Empatie**. S paní Mgr. Danou Pokornou, vedoucí pracoviště, pohovoříme o poskytovaných službách i o práci s klienty. Zařízení se věnuje osobám s mentálním postižením a kombinovanými vadami, kterým pomáhá k samostatnosti a podporuje je v integraci do většinové společnosti. V úterý 24. 11. ve 22.00 hodin opět uslyšíte regionální pořad ze studia Vojtěch v Hradci Králové. Redaktor Tomáš Rastislav Höger představí osobnost **opata Víta Tajovského, OPraem.** od jehož smrti právě uplynulo 10 let.

Karmelitánská knihkupectví

Knihkupectví U sv. Ignáce, Chelčického 8, Jičín,
tel.: 493 721 967, e-mail: jicin@kna.cz

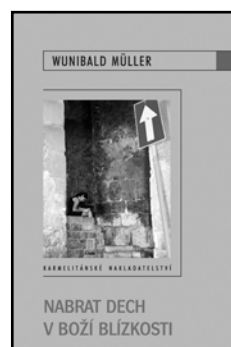
Knihkupectví U katedrály, Velké nám. 36,
Hradec Králové, tel.: 495 063 173, e-mail:
hradec@kna.cz

Vám nabízejí knihy:

Wunibald Müller

Nabrat dech v Boží blízkosti

Blízký spolupracovník Anselma Grüna, teolog, psycholog a psychoterapeut otvírá na stránkách své knížky problém, se kterým se setkáváme čím dál častěji – totiž, že nemáme na nic čas a neustále se za něčím honíme, abychom naplnili smysl své existence. Paradoxem pak bývá, že zapomínáme skutečně žít. Pro každého z nás ale platí pozvání do Boží

blízkosti, kde můžeme vždy znovu nabrat dech a pochopit, co je skutečně důležité. Knižka je plná skutečně hlubokých myšlenek a inspirujících citátů, stejně tak jako autorových životních zážitků a zkušeností.

Brož., 85 s., 109,- Kč

Knihkupectví Paulínky

Jungmannovo nám. 18

110 00 Praha 1

Tel./fax: 224 818 757

Online knihkupectví: www.paulinky.cz

knihkupectvi@paulinky.cz

objednavky@paulinky.cz

Silvano Fausti

Nad evangeliem podle Matouše

Knihy italského jezuita Silvana Faustiho o jednotlivých evangeliích jsou plodem dvacetileté zkušenosti s hlásáním Božího slova. Jejich záměrem je pomoci čtenáři hlouběji proniknout do tajemství Slova, a tak se setkat se živým Kristem.

Matoušovo evangelium se považuje za evangelium společenství: soustřeďuje se na Synovo slovo, které z nás činí syny Otce a zároveň bratry mezi sebou navzájem. V tomto bratrství se uskutečňuje naše synovství: ve vztahu k druhému člověku uskutečňujeme životní vztah k Jinému. To byl jeden z důvodů, proč toto evangelium bylo v Církvi nejčtenější. V dnešní době, kdy se společný život stal problematickým, znovu nabývá na aktuálnosti.

Váz., 632 s., 595,- Kč

Katedrála v Chartres

Regionální muzeum v Chrudimi ve spolupráci s Musée des Beaux-Arts de Chartres pořádá ve dnech **17. 9. – 29. 11. 2009** výstavu o jedné z nejvýznamnějších gotických památek Francie, katedrále Notre-Dame v Chartres. V letošním roce uplyne 30 let od jejího zápisu do Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Výročí této události se stalo podnětem k přípravě spolupráce dvou muzeí v partnerských regionech Evropské unie na této výstavě a odborném katalogu. Výstava představuje české veřejnosti katedrálu nejen prostřednictvím pozoruhodné kolekce historických a uměleckých památek - obrazů, grafiky, užitého umění, fotografií a sochařských odlitků, a zasazuje je do jednotlivých tematických okruhů věnovaných ikonografii města a katedrály, historii, architektuře, sochařské výzdobě, vitrajím, labyrintu, poutnímu místu, ale připomíná ji i v širších dobových a místních souvislostech na pozadí dějin středověkého města, biskupství a katedrální školy v Chartres. Katedrála Notre-Dame přesáhla svým postavením hranice města, regionu, Francie a patří dnes k pokladům světové kultury. Součástí výstavy je bohatý doprovodný program pro základní a střední školy. **Výstava je otevřena denně kromě pondělí v časech 9-12 h a 13-17 h. Objekt Regionálního muzea naleznete v centru města v Široké ulici 86.**

Liturgický kalendář

1. listopad – Slavnost Všech svatých

1. čtení: Zj 7,2-4.9-14

Žalm: Žl 24(23)

2. čtení: 1Jan 3,1-3

Evangelium: Mt 5,1-12a

8. listopad – 32. neděle v mezidobí

1. čtení: 1Kral 17,10-16

Žalm: Žl 146(145)

2. čtení: Žid 9,24-28

Evangelium: Mk 12,38-44

15. listopad – 33. neděle v mezidobí

1. čtení: Dan 12,1-3

Žalm: Žl 16(15)

2. čtení: Žid 10,11-14.18

Evangelium: Mk 13,24-32

22. listopad – Slavnost Ježíše Krista Krále

1. čtení: Dan 7,13-14

Žalm: Žl 93(92)

2. čtení: Zj 1,5-8

Evangelium: Jan 18,33b-37

23. listopad – Slavnost sv. Klimenta I., hlavního patrona diecéze

1. čtení: Dan 1,1-6.8-20

Žalm: Dan 3

Evangelium: Lk 21,1-4

29. listopad – 1. neděle adventní

1. čtení: Jer 33,14-16

Žalm: Žl 25(24)

2. čtení: 1Sol 3,12-4,2

Evangelium: Lk 21,25-28.34-36

Biskupství královéhradecké ve spolupráci s galerií Crux

pořádá v měsíci listopadu 2009

v Galerii biskupské rezidence v Hradci Králové
u příležitosti čtyřicátého výročí úmrtí
prof. Josefa Cibulky komorní výstavu

„Děkujeme, pane profesore!“

Výstava, kterou doporučujeme zvláště studentům uměleckých oborů vysokých škol, bude otevřena každý pracovní den **od úterý 3. listopadu do pátku 27. listopadu 2009 od 9.00 do 17.00. Vstupné dobrovolné.**

Josef Cibulka (*1886 Ústí nad Orlicí, +1969 Praha) byl knězem, významným českým historikem umění a archeologem. Absolvoval gymnázium v Litomyšli, po maturitě vystudoval teologii na České koleji v Římě a přijal kněžské svěcení. V letech 1913 – 1918 působil jako ceremonář a sekretář královéhradeckého biskupa Josefa Doubravy. Svůj doktorát si Cibulka nostrifikoval na univerzitě ve Vídni. V roce 1919 byl jmenován mimořádným profesorem dějin církevního umění a křesťanské archeologie na právě zřízené bohoslovecké fakultě v Bratislavě. Od roku 1922 byl nejprve mimořádným a od roku 1926 řádným profesorem na bohoslovecké fakultě Karlovy univerzity v Praze. V letech 1927 - 1950 přednášel dějiny umění i na filosofické fakultě Karlovy univerzity. Meziválečné roky jsou pro něj obdobím vrcholných vědeckých výkonů. Na začátku ledna roku 1939 byl Cibulka pověřen novým a závažným úkolem - vedením pražské Národní galerie (přesněji Státní sbírky starého umění). Dokázal za nelehké situace sbírkový fond uchovat bez významných ztrát, ba naopak jej podstatným způsobem rozšířil. Období jeho působení v Národní galerii právě pro mnohdy kontroverzní zisk artefaktů z deponií gestapa a Úřadu pro konečné řešení židovské otázky s sebou nese mnohé nevyřešené otázky a stíny. Zároveň existují doklady, že se Josef Cibulka snažil využít svých bohatých kontaktů k pomoci občanům židovského původu k emigraci a zisku švýcarského občanství. Navíc se galerie stala útočištěm pro mnoho nadějných českých vědců, kteří zde mohli přežít válku. V roce 1945 se funkce ředitele Národní galerie vzdal a věnoval se dále akademické dráze. Od roku 1946 byl členem výboru ICOM (Mezinárodní muzejní rada). Únor roku 1948 přivodil zánik legendární profesorské generace, Cibulkův seminář na filosofické fakultě byl zrušen, řada učitelů i čerstvých absolventů putovala v lepším případě do muzeí a památkových středisek, v horším do trestných vojenských praporů nebo rovnou do komunistických koncentračních táborů. Katolickou bohosloveckou fakultu vyčlenila nová státní správa v roce 1952 ze svazku Univerzity Karlovy a odsunula ji do Litoměřic. Tam s ní odešel i Josef Cibulka. Až druhá polovina padesátých let, zvláště pak léta šedesátá, přinesla oživení. Profesor opět mohl (byť s omezeními) psát, cestovat, navázat zpřetrhané styky s kolegy a bývalými žáky. **(lb)**

Liturgický oděv v proměnách staletí

Druhá světová válka tragicky poznamenala celý svět. Násilí a hrůzy, které je schopen páchat na svých bližních do té doby oslavovaný ›moderní‹ člověk, zasadilo ránu hodnotám tradiční společnosti, která v očích mnohých selhala. Před světem i před církví stojí nové výzvy: jak se vyrovnat s novou kulturní a politickou situací, jak oslovit člověka vzdalujícího se od Boha?

10. Druhý vatikánský koncil a reforma liturgie

Krátce po ukončení války a celé desetiletí, které zbývalo do svolání koncilu, vzniká na francouzské Riviéře zajímavá sakrální stavba – kaple kláštera dominikánek ve Vence. Liturgická úprava a mobiliář kaple předběhl téměř o čtvrtstoletí provádění koncilních reforem a je jednou z nejlepších poválečných realizací sakrální stavby vůbec. Podobu kaple ovlivnilo přátelství mezi stárnoucím moderním malířem Henri Matissem, čelným představitelům fauvismu a zdravotní sestrou Monique, která se o něho starala v době jeho dlouhé nemoci. Tato půvabná zdravotnice však vstoupila do dominikánského konventu pod jménem sestra Jacques-Marie, a když bylo rozhodnuto postavit Růžencovou kapli (*Chapelle du Rosaire*), požádala Matisse o spolupráci. Tak vznikl mezi lety 1947 - 1951 pozoruhodný celek, který sám malíř označil za své mistrovské dílo: pro kapli zhotovil několik figurálních maleb, vitráže, křížovou cestu, oltář a rovněž sadu bohoslužebných rouch ve všech liturgických barvách. Kněžské kasule neobvyklého střihu s pestrými aplikacemi zaujaly i papeže Pia XII., který je chtěl vystavit v nově vzniklém muzeu moderního církevního umění ve Vatikánu. Sestry tak zhotovily dvě sady a jednu z nich věnovaly Římu.

Úpravu a zjednodušení liturgie zvažoval počátkem 50. let papež Pius XII. Zřejmě uvažoval i o svolání koncilu, ale bylo ještě brzy pro skončení války a nadto si i uvědomoval, že reformní kroky nemohou být šity horkou jehlou, ale musí jim předcházet širší diskuze. V letech 1948 – 1951 jednala komise sbírající podněty pro změny bohoslužebného řádu. Mezi nimi se objevil požadavek na zavedení večerních mší svatých během týdne pro celou církev, úpravy podmínek eucharistického postu, ale také snaha zjednodušit bohoslužebné obřady a nákladná bohoslužebná roucha.

Druhý vatikánský koncil

Svolání všeobecného církevního sněmu připadlo tedy na nového papeže, kterým se stal Jan XXIII. (1958 - 1963). V roce 1960 ustanovil komise, které měly připravovat koncil, mezi nimi měla významné místo komise liturgická. Ve spolupráci s mnoha odborníky shromáždila podněty biskupů z celého světa a rozpracovala jednotlivá témata. Nešlo jen o zjednodušení bohoslužebných obřadů, zvláště biskupských mší, obřadů udělování svátostí, ale i o uvedení národních jazyků do liturgie. Komise se zaměřila i na bohoslužebná roucha, církevní umění a architekturu. Vypracované podklady předložila komise k jednání koncilním otcům, kteří projednávali jednotlivé kapitoly rodící se liturgické konstituce. Problematice uží-

vání kněžských rouch je nakonec přímo věnován jen malý odstavec, nepřímo se jí však dotýká více směrnic. Např. druhá kapitola věnovaná tajemství eucharistie v sobě zahrnovala nejen úpravu mešní liturgie, ale i otázku spoluslavení eucharistie více kněžími (tzv. koncelebraci). Liturgii nutno zjednodušit a tím i zkrátit, musí se odstranit zbytečné opakování symbolických úkonů (např. znamení křížů nad kalichem, častého poklekání, opakování týchž myšlenek a slovních obrátů), zjednodušení se však mělo týkat i vnějších věcí, především biskupských rouch, neodpovídajících již prostotě dnešního světa.

Zajímavá debata se rozproudila nad úlohou okázalosti a nádhery v liturgii a oprávněnosti použití drahocenných materiálů ke zhotovení liturgických předmětů a k ozdobě kostela. Většina koncilních otců uznala, že se do liturgie církve mnohdy vplížila lidská marnivost z ducha doby, a naproti tomu, že i dnešní doba může mnohým přispět, zvláště použitím nových materiálů a tvarů. Mnoho hlasů volajících po zjednodušení obřadů se přimlouvalo za vznešenou, ale chudou liturgii: „*Biskupové by si měli konečně uvědomit, že nejsou knížata, ale služebníci*“, zaznělo při jednání. Skutečná krása se odráží v jednoduchosti a skromnosti. Je jasné, že nic není dost krásné a vzácné k vyjádření náboženského vztahu člověka k Bohu, a že přílišná okázalost člověka spíše rozptyluje. Francouzský biskup Gouyon navrhoval odstranit z kostelů vše, co neslouží náboženským obřadům a co nemá historický význam. Mnozí však připomínali odpovědnost církve za kulturní dědictví i skutečnost, že často chudí lidé se snaží kostelu věnovat to nejlepší. „*I světcí tak nesmírně skromní a chudí jako byl svatý Jan Maria Vianney se snažili co nejkrásněji ozdobit kostel. Církevní Otcové prvních století také uvedli do liturgie nádheru a důstojnost. Vidí-li lidé své kněze skromně žít, pak chápou, že velkolepost při liturgii se týká Boha a vztahu lidí k němu...*“ Šestá kapitola sněmovní předlohy se týkala posvátných předmětů užívaných k ozdobě kostela a při liturgii. Všichni otcové se shodovali, že posvátná roucha mají být důstojná a jednoduchá, aby odpovídala vkusu dnešní doby. Odstavec týkající se materiálu posvátných rouch a předmětů nechce rušit dosavadní předpisy, ale biskupské konference směřují i tradiční materiály pozměnit a přizpůsobit místním potřebám. Střih bohoslužebných oděvů a tvar posvátných nádob se má přizpůsobit vkusu země pro níž jsou určeny (např. pestrá roucha v Africe), úpravy však musí schválit příslušná biskupská konference. Římská kongregace pro bohoslužbu stále tvrdošíjně zakazovala splývavý gotický tvar ornátů (naposledy ještě v roce 1957), ačkoliv byly již

po mnohá desetiletí běžnou součástí slavení bohoslužeb, zvláště v oblastech se silnou tradicí liturgického hnutí (Německo, frankofonní země, Anglie). Tvar roucha se tak stal paradoxně jakýmsi viditelným symbolem uskutečnění (a potažmo přijatých či nepřijatých) liturgických reforem Druhého vatikánského koncilu...

Další body předlohy liturgické konstituce se týkaly jednotlivých svátostí. Bylo navrženo zjednodušení obřadu řeholních slibů, zvláště přijímání řeholního roucha v ženských kláštorech (omezení snubní symboliky). Pro pohřební obřady byla navržena i změna barvy liturgických rouch, především odstranění černé barvy. Zavedení fialových rouch má upozornit na smysl křesťanské smrti, kde i hluboký smutek prosvětluje záblesk naděje. Objevily se však i jiné úhly pohledu: kardinál Valerio Valeri byl názoru, že černá barva nahání lidem strach ze smrti a právě proto ji chtěl zachovat. Mnohým lidem je totiž pohřeb jedinou příležitostí k zamyšlení nad smrtí a nad vlastním životem.

Boj o opatskou berlu

Bouřlivé diskuze proběhly nad návrhy změn o užívání biskupských odznaků (tzv. pontifikálií). Jednak bylo navrženo výrazné omezení jejich počtu, odstranění dnešnímu člověku nesrozumitelné symboliky a vyloučení všech ozdob, které jsou spíše výrazem marnivosti. Biskupská mše, zvláště obřady biskupského svěcení, má být zbavena zbytků dvorského obřadnictví. Dva protichůdné teologické pohledy se střetly nad používáním biskupských odznaků (mitry a berly) osobami bez biskupského svěcení, které tuto výsadu získali v minulosti od papeže či světských panovníků. Tím se vytratil původní význam biskupských odznaků a měl by se znovu stát výhradním znamením těch, kteří přijali biskupské svěcení. Rozhodnutím sněmu tedy o tuto výsadu měli přijít nejen nižší preláti, ale i opati různých řádů. Ti však vycházeli totiž z jiného předpokladu: mitra a berla jsou odznaky správní moci, k jejímuž vykonávání se opatu dostává zvláštním obřadem – benedikcí, podobně i pomocný biskup užívá pontifikálií, i když zase nemá pravomoc. Biskupům na sněmu však šlo především o to, aby biskupské odznaky napříště vyjadřovaly pouze jejich duchovní – svátostnou moc, nikoliv správní.

Schválení liturgické konstituce a provádění obnovy

Diskuse o předloze byla uzavřena 14. listopadu 1962, samotná konstituce *Sacrosanctum concilium* byla jako první koncilní dokument slavnostně schválena sněmov-

ními otci 4. prosince 1963 a následně vyhlášena papežem Pavlem VI.; bylo to symbolické datum: před 400 lety byl totiž uzavřen Tridentský koncil.

Obnova měla být provedena v několika časových úsecích – nejprve přechod od latiny k živému jazyku a reforma liturgických knih a jejich překlad. Podobně jako po ukončení Tridentského koncilu i teď přenechali sněmovní Otcové konkrétní provedení reformy místním biskupům pod vedením Svatého stolce. Posílení pravomocí místních biskupů uvolnilo pravidla pro vnější vyjádření křesťanského kultu, tedy zapojení výtvarného umění a architektury do liturgie. Dlouhou dobu zůstalo na libovůli a vkusu místního společenství jakým způsobem provede reformu liturgického prostoru, jaká paramenta a nádoby se budou používat. Zvláště v 70.

letech, kdy byly reformní zásahy nejvíce prováděny, došlo k velkým ztrátám na uměleckém vybavení kostelů. Mnoho nepoučených biskupů a kněží v jakési pokoncilní euforii začalo odstraňovat oltáře, kazatelny, mřížky, relikviáře, přesunovat či odstraňovat lavice, posvátné obrazy a ničit nepoužívaná roucha, aby se vyšlo vstříc požadavkům moderní doby. V církvi se jakoby rozšířil strach z uměleckého dědictví minulosti, které bylo postaveno do protikladu k současnosti.

Už v prvních letech po skončení koncilu se začal mezi věřícími kritický postoj vůči dotud zcela vžitým vnějším projevům duchovního života. Jednou z příčin neklidu a nejistoty byla i nová úprava mešní liturgie. Prudké uvolnění disciplinárních norem zvláště v liturgické oblasti začalo polarizovat klérus i věřící lid. Na jedné straně relativizace norem, včetně mravních a článků víry a na druhé straně hájení tradiční liturgie a její nedotknutelnosti. Velké spory byly, zda nově upravený mešní řád zachovává shodný naukový obsah jako tridentská liturgie, zda neustoupil pojem oběti a svátosti do pozadí a zda se svým pojetím neblíží spíše protestantským pojmům. Kritický postoj pak opakovaně vyjadřovalo hnutí *Una voce* a hnutí biskupa Marcela Lefébvre. Vnější viditelným znakem spojovaným se starým mešním řádem se stala právě bohoslužebná roucha a orientace oltáře.

Na rozdíl od liturgických reforem prováděných Tridentským koncilem, motivovaných spíše apologeticky a historicky, kladly reformy Druhého vatikánského koncilu důraz na pastorační rozměr liturgie, její jednoduchou krásu a srozumitelnost, aby se stala autentickým vyjádřením živého křesťanského společenství.

Radek Martinek

Autor je knězem a historikem umění

Henri Matisse, *Kasule „Esperlucet“*, 1950-1952, určená pro Růžencovou kapli ve Vence, Řím, Musei Vaticani, Collezione d'Arte Religiosa Moderna

*Tiára papeže Pavla VI. (kopie), poslední tiára použitá
k papežské korunovaci v roce 1964, Řím, papežská sakristie baziliky sv. Petra*

